

bb. 17. / budapestre érkezett.... folyt./ gy

Jelen volt a fogadtatónál subimal dutt, az indiai köztársaság budapesti nagykövete, s a nagykövetség tagjai. Ott volt a budapesti diplomáciai képviseletnek számos vezetője.

Dr. S. Radhakrishnan elnököt nagy daniel az elnöki tanács elnökhelyettes meleg szavakkal üdvözölte. Az indiai köztársaság elnöke köszönetet mondott a szívélyes fogadtatásért, s örömeinek adott kifejezést, hogy magyarországra látogatott.

Az elnök fogadta a diszörtség parancsnokának jelentését, majd felcsendült az indiai és a magyar himnusz. Dr. S. Radhakrishnan nagy daniel társaságában állt a diszörség előtt és köszöntötte az egységet. Utörökislány virágcsokrot nyújtott a kedves vendégnek, aki ezután köszöntötte a fogadásra megjelent magyar személyiségeket, a diplomáciai képviseletet vezetőit.

Az ünnepléses fogadtatás a diszörség diszmenetével fejeződött be. Dr. S. Radhakrishnan nagy daniel társaságában gépkocsibaült rendőri motorosok diszkíséretében szállásra hajtattott.

/mti/

- v e g e -

23.00

- 10 -

h^o3

Zseli

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. október 16.

bb. 1. szakmai bizottságok gondoskodnak a kereskedelem divat-áru-ellátásáról - néhány bolt önállóan is rendelhet divatcikkeket a termelőktől

i t / h n é s z b v g

1961. október 16.

A divataru kiskereskedelmi vállalat nemrég szakmai bizottságokat szervezett. A bizottságok, amelyeknek tagjai az iparigazgatási főosztályok szakelőadói, valamint a boltok vezetői, általában figyelemmel kísérik a vásárlók és elsősorban a női vásárlók kívánságait, igényeit. Ezek a szakmai bizottságok rendelik meg a gyártól és a szövetkezetektől a sáncokvetkező divatidőszakokra az új cikkeket, s a vásárló különleges igényeket keresik fel a divataru-szaküzleteket. A kereskedelem arra törekszik, hogy minél több különleges igényt is ki tudjon elégíteni, ezért kijelöltek néhány boltot, amelyek a termelőktől, a szövetkezetektől közvetlenül is rendelhetnek olyan árucikkeket, amelyek kizárólag kis számban készülnek. A különböző exclusiv ruházati cikkeket a téli szezonra több helyen már így szerezték be. Sok olyan cikke van a divataru kiskereskedelmi vállalatnak, amelyet az országban egyedül az ő szaküzleteikben árúsítanak. Ezeket a cikkeket nagyrészt a vállalat saját műhelyeiben készítik, mint a vállalatnál közölték, a jövőben arra törekszenek, hogy saját műhelyeikben elsősorban olyan cikkeket gyártassanak, amelyek kiegészítik a nagykereskedelem készleteit és pótolják a hiányzó cikkeket. /mti/

bb. 2. fődémgerendát készítenek égetett agyagból - kísérletszínt kezdődött a törökbalinti téglagyárban

i s b / h n é s z b v g

1961. október 16.

A tömeges lakásépítkezés korszerű anyagát nagy fátalem, amelyet három-négyszeresére gyorsul a hazak fátalnak építése, ezért az építésügyi minisztérium négy téglagyárban, békéscsaban, káposztásvárt, szegeden és zalaegerszegen átérték a fátalemot magas téglablokk színtgyártására. Jünges téglából, gépesített eljárásokkal falazzák össze a blokkokat a gyárban, majd ezeket az építkezés helyén daruvál emelik be a készülő házba. /folyt.köv./

Zseli

- 1 -

bb 2. /födémgerendát készítenek... f. lyt./- szb

a nagy előnyegyártott téglaszervezetek készítésénél most új módszerrel kísérletezik a törökbalinti téglagyár. az új eljárás csupán annyiban hasonlít a régihez, hogy ugyanazt az anyagot használja, mint a hagyományos téglagyártás. az anyagmasszából azonban a préselés előtt kiszivattyúzzák a levegőt, s így szilárdabb terméket állítanak elő. a legmentesített anyagmasszából födémgerendát is készítenek; s égetés után az újfajta tartószerkezet „u”-alakú nyílását betonnal töltik ki, hogy tovább növeljék a tartó szilárdságát.

a lakás mennyezetéhez azonban nemcsak gerendára van szükség, s ezért mintegy 60 centiméter hosszú üreges téglaidomokot is gyártanak, amelyeket a gerendák közé illesztenek. az anyagból égetett új szerkezetek erősöbbsak, mintha betonnál készítenék. az újfajta üreges téglaidomokból még emeltemagas falaelemet is gyárthatnak, amely nemcsak nagyobb, hanem könnyebb is, mint az eddig készített téglablokk. néhány hónap múlva befejeződnek a kísérletek. a részletes technológiai eljárás kidolgozása és megfelelő kiegészítő felszerelések beszerzése után az ország hat-nyolc téglagyárában lehet bevezetni az új módszert. /mti/

bb 3. nagy fejlődési lehetőségeket ígér a dunakanyar rendezési terve

i. hbj/sze szb vg

1961. október 16.

az építésügyi minisztérium intézkedésére a budaörsi elkészített dunakanyar rendezési tervét, az felvázolja - anélkül természetesen, hogy a határidőt megjelölné - mit kell tenni. előtérben hangsúlyozta: nagymányos-visegrad vonalában kell kialakítani a dunakanyar üdülőközpontját, ezután részletesen foglalkozik a közlekedés kérdésével, ahhoz ugyanis, hogy a dunakanyar valóban budapest legnagyobb üdülője legyen, fejleszteni, javítani kell a közlekedést, egyrészt az szükséges, hogy az egész területet két-két és fél óra alatt tömegforgalmi eszközökkel el lehessen érni, másrészt pedig, hogy a nagy hétfégi forgalom levezetésére megfelelő uthalózat és forgalmi eszköz álljon rendelkezésre. a váci-szibi kettősvágányu vonalon a forgalom ma még lassú, bizonyos napszakokban 4-5 óra hosszat nem közlekedik személyvonat, el kell érni a következő évek során, hogy a nyugati pályaudvar és nagymányos között a jelenlegi egy és fél - kétóras menetidő 45-55 percre csökkenjen.

/folyt.köv./

Zseli

- 2 -

bb 3. /nagy fejlődési lehetőségeket ígér... 1. folyt./- szb

ezt meg lehet oldani. a szentendrei hév-vonalon az utazási sebesség jelentősen körülbelül 20 kilométer óránként. az évek során ezen is változtatni kell, s a hév szentendrei vonalát elővárosi gyorsvasúttá kell fejleszteni. érdekes viszont, hogy a távlati terv nem javasolja a hév-vonal meghosszabbítását szentendren túl visegrad felé, nemcsak azért, mert súlyos műszaki akadályokat kellene legyőzni, hanem azért is, mert a vonal zavarná az üdülést és az üdülőtelepeket elvágna a dunától. az üdülő-forgalomra fel lehetne használni a borszönyben a keskeny nyomtávú vasutakat is, például nagyborszöny-irtáspusztán-szab között. ezzel a borszöny eddig alig látott területeit is meg lehetne ismertetni a kirándulókkal. a dunán nem is annyira a személyszállító hajóteret kellene növelni, hanem a váci atkelforgalmat javítani. visegrad-nagymányos-szentendre szigetcsucs-vonalon helyi kishajójárat járhatna, amit az üdülők igen nagy örömmel fogadnának.

a regionális terv szerint a 2-es gyorsforgalmi út budapest-vác-balassagyarmat-drégelypalánk irányába vezet, s így alkalmas lesz a dunakanyar gyors megközelítésére. korszerűsítésre várnak a meglévő utak is, a távlati terv ezeknél az utaknál legalább hét méter kétnyomú permentes burkolatot tekint alapkövetelménynek. gondolni lehet a pilis hegységben négy út kiépítésére, amelyeknek egyes szakaszai jelenleg is rendelkezésre állnak, illetve az állami erdőgazdálkodás kezelésében vannak.

a dunakanyarban a legkülönfélébb jellegű üdülőket lehet elhelyezni. a terv felvázolja, hol épüljenek az ugynevezett hegyi üdülők a turisták számára, vízi-üdülők a vízisport kedvelőinek és „utókurás üdülők”, a csendes szemlélődésre és nyárpihenésre vágyóknak. a vízi-üdülők különleges, a dunakanyarra jellegzetes fajtáját alkotják majd a csónak-kikötővel rendelkező szállodák, amelyeket „metél”, szó mintájára „csotel”, -nek /csónak hotel/ nevezhetünk. a dunakanyar területén összesen 131 üdülő, 27 turistaház és 17 turisasztáló részére jelöl ki a terv alkalmas területet, ha ennél többet építenének a dunakanyarban, ez a szép természeti táj túlszűflotta volna. sokan kívánnak olyan kisebb épületeket építeni, ahol a család a hét végét töltheti. javasolja a terv, hogy ezeket a házakat olyan helyeken építsék, ahova könnyű bevezetni a villanyt, vizet, így a többi közt a budakalászi dunaparton, leányfalu és t. h. között, visegradon a feketehegy lejtőjén, diósjenőn a strandfürdő közelében, a kismányosi borszöny-ligetben, hársányban.

/f. lyt.köv./

Zseli

- 3 -

bb 3. /nagy fejlődési lehetőségeket ígér... 2. folyt./- szb

szólhatni lehet azzal, hogy a dunakanyar látogatóinak száma évről-évre növekszik, s ezt mindinkább figyelembe kell venni a bolt- és vendéglő-hálózat fejlesztésénél. az üdülőtelepülésekben eddig meglévő 42 étterem már nem elégséges, az éttermek számát kétszeresére kell növelni. az elgondolások szerint több mint száz cukrászda és szeszpresszó szolgálja majd a vendégeket.

a vízellátás terén sok tennivaló van a dunakanyarban. a tervbizottság javasolja, hogy esztorgomtól budapestig egy regionális vízművet építsenek ki a meglévő esztorgom-dorogi és a szentendrei nyírfalui vízművek bekapcsolásával. az a vízműrendszer összekapcsolva a fővárosi hálózattal, alkalmas lenne hetköznaponként a fővárosi vízellátás kisebb mérvű beharmentosítására, vasárnaponként pedig - amikor a fővárosban kisebb a fogyasztás, az üdülőhelyeken pedig nagyobb - a fővárosi vízművek is juttatna vizet a dunakanyarba. fontos tennivaló az is, hogy szennyvizetisztítókat építsenek, hogy ezzel a duna szennyeződése megszűnjék.

a dunakanyar rendezési terve évtizedekre jelölte meg a feladatokat, segítségével azonban már a következő évek kisebb-nagyobb beruházásait is az egységes fejlesztés szolgálatába lehet állítani. /mti/

bb 5. több mint ezer magyar turista utazik októberben Lengyelországba

i tz/gg szb vg

1961. október 16.

októberben majdnem minden nap elindul az ibusz-nak egy-egy autóbusza a magyar turistákkal Lengyelország felé. ezekkel az autóbuszokkal több mint ezer magyar kiránduló látogatja meg zakopanét és krakkót, utazás közben bejárva kelet-szlovákiát is.

az összesen 28 csoport közül 23 a fővárosból, kettő-kettő debrecenből és miskolcra, egy pedig győről viszi lengyelországi látogatásra a turistákat.

azonkívül az ibusz még októberben a gépipari tudományos egyesülettel együttműködve további két külön csoportot is indít varsóba. a kirándulás résztvevői meglátogatják katowicét, lodzot és wroclaw-ot is. /mti/

- 4 -

Zelli

bb 4. sikerül-e egységesíteni a különböző nyelvek írásmódját? - kolozsvári nyelvész új nemzetközi ábc-je

i tz/gg szb vg

1961. október 16.

érdekes tanulmány érkezett budapestre: deák zoltán kolozsvári nyelvész nemzetközi írás-olvasási rendszere. amint a kéziratból kiderül, a szerző célja a nyelvtanulás egyik nehézségének, a népeket egymástól elválasztó akadályok egyikének elhárítása.

ma ugyanis szinte hány nyelv, annyiféleképpen fejezi ki írásban, betűkkel a kiejtésben egyébként teljesen azonos hangokat. például, hogy a magyar „kicsi”, szót írásból helyes kiejtéssel olvassák el, az angoloknak keechy, a franciáknak quitchie, a románoknak chici, a németeknek pedig kitschie formában kellene leírniuk. ugyanakkor a fájdalmat, betegséget jelölő és „éjk,-nek-ejtett angol „ache”, szót saját olvasási szabályaik szerint a franciák „as-,-nak, a németek és a románok „ákhé,-,-nak, a magyarok pedig „ache,-,-nak olvassák. nemzetközileg közös ábc használatra esetén viszont bármilyen nyelv bármelyik szavát az írásmód minden ismerője csakis egyféleképpen írhatná és a leírt szót csak egyféleképpen olvashatná.

a magyar tervbizottsági munkatársok kérdést intéztek az új átírási rendszerrel kapcsolatban magyar nyelvészekhez. a kapott válasz szerint elképzelhető lenne, hogy a fonetikus - vagyis a hangzáshoz igaz dó - átírás valamelyik rendszerét ne csak az egyetemeken a nyelvszakosoknak tanítsák, hanem szélesebb körben - esetleg a középiskolákban is - megismerítsék. ilyen fonetikus átírási rendszerrel a nyelvészek már eddig is kísérleteztek különböző országokban, de még a legelterjedtebbek is csak szűk körben váltak ismertekké. a setala-féle például csupán a finn-ugor nyelvészetben használatos, az aphi, vagyis a nemzetközi fonetikai társaság átírási rendszerét pedig leginkább a szótár-írásban alkalmazzák különböző országokban, így nálunk is.

érdeemes lenne - mondották nyelvészeink - gondolkodni azon, hogy legalább a szocialista tábor országai elfogadhatnának valamilyen közös fonetikus átírási rendszert, amelyet azután különböző gyakorlati célok megvalósításakor egymás között valamennyien alkalmazhatnának. ezért a magyar nyelvészek is bizonyára örömmel ismerkednének meg a deák-féle egyszerűsített átírási rendszerrel, annak teljes kiértékelése és közzététele után. /mti/

- 5 -

Zelli

bb 6. az évi terv teljesítésében 1620 tonna előnyre tettek
szert a csepeli elektroacélmű dolgozói háromnegyedév alatt

i tó/tó szb vg

1961. október 16.

A műszaki színvonal javulásának következtében egyre több külön-
leges ötvöztetésű elektroacélt igényel a fémfeldolgozó ipar, az igé-
nyek egy részét a csepeli művek elektroacél üzeme elégíti ki. A
növekvő feladatok teljesítésére tavaly óta egy sor hatékony intéz-
kedéssel javították az üzemi munkát. Az egyik legjelentősebb ered-
mény, hogy az elektroacélüzemben is kibontakozott a szocialista
brigád-mozgalom. Idült év vége, az év eleje óta hét brigád ver-
seng a szocialista cím elnyeréséért, és versenyeik az üzemi többi
dolgozót is magával ragadja. Igen ösztönzőnek bizonyult a mű-
szakonkénti bérezés bevezetése is. Korábban kamucéknkénti bére-
zés volt, az azonban már nem ösztönzőtől kellően jobb munkára.
Előfordult, hogy a belépő műszak dolgozói a munkaidő vége felé
már nem végezték el a soron lévő munkát, mert úgy gondolták, majd
pótolják a mulasztást a bejövők. Az új bérezési forma érvényesí-
tésével most az a műszak erősödik, amelyik lazábban kezeli a
technológiai fegyelmet.

Azok, s más intézkedések hatására a terven felül elkészített acél
üzemben mérhető le. Amíg tavaly például óránként átlag 1-1.1
tonna acélt gyártottak az üzemben, most már megközelítik az
1.2-1.3 tonna órátlagot is. A szocialista brigádok egymás közötti
versenyében azonban mankkor teljes brigádjára 1.71 tonna átlagtel-
jesítménnyel vitte ki az első helyet a harmadik negyedévben.

A megjavult munka eredményeként háromnegyedév alatt 1620 tonna
acélt gyártottak terven felül, azaz annyi előnyre tettek szert az
évi terv teljesítésében a csepeli elektroacélmű dolgozói. /mti/

bb 7. elkészült a fénycsöves bányalámpa mintapéldánya

i szf/hné szb vg

1961. október 16.

A hág-sztőkészülékek gyára elkészítette a fénycsöves, lég-
turbínás bányalámpa mintapéldányát. A nehézipari minisztérium szén-
bányászati főosztálya megvizsgálta, kipróbálta a mintapéldányt, és
úgy találta, hogy az újfajta lámpa sujtólégbiztos, levegőfogyasz-
tása körülbelül 20 százalékkal kisebb, mint a régifajta bányalám-
páé, fényereje pedig azokénak körülbelül háromszorosa. Alkalmos
tehát a bányák munkahelyeinek megvilágítására. A gyár a jövő év
első negyedévében kezdi meg a fénycsöves bányalámpák sorozatgyár-
tását. /mti/

Zeli

- 6 -

bb 8. kinőttük a konfekcióruhákat - a felnőtteknek három-négy,
a gyermekeknek hat centiméterrel kell nagyobb ruha, mint néhány
éve - új méretrányok dolgoznak a tervezők

i ta/gk szb vg

1961. október 16.

A legutóbbi méretvizsgálatok szerint a felnőtteknek 3-4 cen-
timéterrel bővebbre és hosszabbra kell készíteni a ruhákat, mint
néhány éve. erről árulkodik az extra áruházi forgalma is, ami az
elmúlt hét esztendő alatt csaknem megötszöröződött. A kereskede-
lem tapasztalata szerint egyre többen kénytelenek különleges
méretű ruhát vásárolni, mivel a néhány éve megszabott méretrányok
szerint készült konfekcióruhák kicsik. A gyermekek, és lesős r-
ban a kamaszok is egyre erősebbek. A felmérések szerint ma már 6
centiméterrel nagyobb ruhák készülnek az azonos korú gyermekek-
nek, mint pár évvel ezelőtt. A következő években a méretrányok
tovább változnak, nagyobbadnak. ezért a konfekcióipar és a keres-
kedelem már most hozzáátott az új férfi, női és gyermek-ruh-
méretek megállapításához. ehhez országsszerte sok ezer különböző
körü és foglalkozású embert mérnek meg. /mti/

- 7 -

Zeli

bb 17. az új autó- és motorkerékpár tulajdonosok oktatására országsszerű vándortanfolyamokat szervezünk, több oktató tanít budapesti és a vidéki városokban - lényegesen nagyobb kresz-ismeret és gyakorlati tudás kell a sikeres vizsgálathoz

i hbj/szu/m/vg

1961. október 16.

Az ötéves terv idején többtízezer új autó- és több mint kétszáz ezer új motorkerékpár-tulajdonos nő az országutakat, akiknek azonban előzőleg meg kell szerezniök a gépkocsi, illetve a motorkerékpárvezetői jogosítványt, alaposan el kell sajátítaniök a vezetés tudományát. Az új járműtulajdonosok oktatásával kapcsolatos feladatokról és tervekről dr. Maté Mátyás, a KPM közlekedési tanintézet igazgatója a következőket mondotta az mti munkatársaink:

- tudjuk, hogy az ötéves terv idején nagyon sok új gépkocsivezetőt kell oktatnunk, rögtön hozzá kell fűzni azonban azt is, hogy az új gépkocsi- és motorkerékpárvezetőket nagyon alaposan meg kell tanítani a kresz-ismeretükre és a gyakorlati vezetésre, - éppen saját érdekükben, az előkészületek már megtörténtek, budapesti jelenleg naponta 750 „tanulót”, - részben hivatásos gépkocsivezető-jelöltet, részben magánautó-tulajdonost-oktatunk, ez a létszám a jövő, s az azt követő esztendőkből tovább növekszik, sajnos azonban tantermeink már most zsúfoltak, s az oktatáshoz szükséges felszerelések sincsenek meg minden esetben, a hiányok pótlásán tárgyalások már megkezdődtek és remélhetőleg a közlekedés- és postaügyi minisztérium segítségével át tudjuk hidalni a nehézségeket, előbbre haladtunk a vidéki nagyvárosokban, oktatunk miskolcon, debrecenben, szolnokon, kocskeméten, szegeden, pécsen, székeshérványon, veszprémben, szombathelyen és győrön, már több vidéki városban sikerült gondoskodni arról, hogy a jövőben több oktató, nagyobb épület, s a megfelelő felszerelés álljon rendelkezésre, tekintve, hogy a vidéki nagyvárosokban is - a számítások szerint - több lesz a jelentkező, további erőfeszítéseket kell tennünk az oktatómunka fejlesztésére.

- a jövőben azonban nem lesz elégséges, hogy csak budapesti és a nagy vidéki városokban legyenek gépkocsivezető-tanfolyamok, a járási székhelyekről, a nagyobb községekből jelentkezők ugyanis kénytelenek munkahelyüktől távol tölteni néhány hetet, ez mind az érdekelteknek, mind a népgazdaságnak költséges.

/folyt.köv./

8.15

- 8 -

MB

bb 17 /az új autó- ... 1. folyt./ m

Éppen ezért született meg az az elgondolás, hogy a nagyobb ipari centrumokban, - például Ajka, Sztálinváros, Komló, stb. - továbbá nagy állami gazdaságok körzetében ugynevezett vándortanfolyamokat rendeznek, egy-egy tanfolyamon körülbelül 30-50 gépkocsivezető-jelölt vehet részt, tíz hétig oktatjuk őket, mégpedig az esti órákban, úgyhogy a napi munkájukat is elvégezhetik, már rendeztünk ilyen tanfolyamokat - a többi között Tata, Kaposvár, Jászberényben, Baján - igen nagy sikerrel, s a hallgatók nagy meglepetésére, kellő számu jelentkező esetén az ötéves terv idején az ország minden részén megszervezzük ezeket a vándortanfolyamokat, s így vidéki kisvárosokban is sokan sajátíthatják el a gépkocsivezetői ismereteket.

- tudni kell azonban azt is, hogy a gépkocsik számának növekedésével könnyen növekszik a balesetek száma is, ezt pedig csak azzal lehet elkerülni, hogy a hallgatók alapos oktatásban részesüljenek, éppen ezért olyan vizsgarendszert szeretnénk kialakítani, - együttműködve a közlekedés- és postaügyi minisztériummal - amely nagyobb tudást követel meg a vizsgázótól, bizonyos, hogy ha nagyobb tudást kell tanúsítani az érdekeltek a kresz-ből és a gyakorlati ismeretekből, a közlekedési balesetek száma lényegesen csökken, s az a véleményünk, hogy a motorkerékpár vizsgát is előzetes tanfolyamhoz kellene kötni, mert csak így latjuk biztosítottak a motorkerékpárosok alaposabb tudását, a biztonságosabb vezetést.

/mti/

...

bb 18. mezőgazdaságunk gépesítésének nagyarányu programja a szocialista országokkal kötött hosszulejartu szerződésük alapján az öt év alatt megkétszereződik a mezőgazdaságban alkalmazott gépi munka mennyisége

i ic/m/ká

1961. október 16.

A törvényhozó rendelkezett második ötéves terv kimondja, hogy a mezőgazdasági termelés fejlesztésére előirányzott erőforrásokat elsősorban a gyorsan és gazdaságosan megtérülő beruházásokra kell összpontosítani, ez az irányelv is, de a mezőgazdasági munka termelékenyebbé tételének és megkönnyítésének feladata is meghatározza a következő években a mezőgazdasági gépesítésének jelentős előrehaladását.

/folyt.köv./
8.45

- 9 -

MB

tbb 18. /mezőgazdaságunk ... 1. folyt. / m

a második ötéves terv végére a fizikailag nehéz és az egészségre káros munkafolyamatokat teljes egészében, s ezen kívül sok más munkát is gépek végeznek majd. a mezőgazdaságban alkalmazott gépi munka öt év alatt körülbelül megkétszereződik: egy hold szántóterületre tavaly átlagosan 3,5 normálholdnyi gépi munka jutott, 1965-ben pedig csaknem hét /7/ normálhold jut. az alapvető talajmunkákat, a gabonavetést, a silókukorica-betakarítást és a kapálást teljes egészében gépesítik. /az utóbbit az teszi lehetővé, hogy másfél millió holdon alkalmaznak majd vegyeses gyomirtást, s így lényegesen csökken a kapálendő terület/. a gabona-betakarításnak 85, a kukorica-vetének 60, a pillangósok kaszálásának 97 százalékát végzik majd gépek.

a gépesítés színvonalát természetesen nem lesz azonos az egész mezőgazdaságban: az állami gazdaságokban, mint már teljesen kialakult nagyüzemekben, gyorsabban növekszik, itt egy hold szántóterületen 10-12 normálholdnyi gépi munkát végeznek majd, a gabonát és szalastakarmányokat teljes egészében, s nagyrészt a kukoricát is géppel takarítják majd be.

ezeket a célokat a gépállomány jelentős mértékű növelése biztosítja: öt év alatt a népgazdaság 14 milliárd forintot fordít mezőgazdasági gépek beszerzésére. az ötéves tervben számottevően megváltozik a gépi beruházások szerkezete. eddig a gépi beruházásoknak 55-65 százaléka a traktorokra esett, ezentúl csak 30-35 százalék. abszolút mértékben természetesen tovább növekszik a traktorbeszerzés: az első ötéves tervben mintegy 13.000, 1955 és 1960 között nem egészen 20.000 új traktort kapott a mezőgazdaság, a második ötéves terv előirányzata pedig 37.000. de az arány megváltozása jellemzően mutatja, hogy míg korábban a vendéglátás volt a legfontosabb feladat, most már a munkagépek állományának fejlesztése kerül előtérbe.

a traktorállomány a tavalyi 41.000 darabról az ötéves terv végéig 62.000-ra nő. a 37.000 új traktor beszerzése ugyanis lehetővé teszi csaknem 16.000 régi, elavult és előregedett orógép kicserélését, ami a géppark minőségét is eredményezi. az új traktoroknak több mint a fele kerül a termelőszövetkezetekbe, melyek jelenlegi mintegy 10.000-es állományukat körülbelül 20.000-ra bővítik. az állami gazdaságok már szinte teljesen kialakult orógép-parkjuk nem bővül lényegesen.
/folyt.köv./

9.00

439

Zeli

- 10 -

bb 18. /mezőgazdaságunk ... 2. folyt. / m

mezőgazdaságunk hat traktorlépcsőt igényel: az elsőbe a legkönnyebb, a szőlők és gyümölcsösök művelésére alkalmas kis-traktorok tartoznak, a hatodikba a 80-100 lóerős nagy, talajforgatásra alkalmas erőgépek, a hat lépcső aránya változatlan marad a következő években: a gépparknak mintegy 70 százalékát továbbra is a második, harmadik és negyedik lépcsőbe tartozó univerzális traktorok teszik ki, jelenteg egy lépcsőn belül is többféle típust használnak a mezőgazdaság: ez ugyan megnehezítette az alkatrész-ellátást, de azonos forrásokból nem tudunk elég gépet beszerezni, most majd javul a helyzet, némileg csökken a típusok száma, annak ellenére, hogy két újfajta traktort helyeznek üzembe, az egyik a kötött és homok-talajokra alkalmas négykerék-meghajtásos 70 lóerős diesel, amiből a jelenlegi üzemi kísérletek sikere esetén - jövőre négyszázat, 1965-ben pedig négyezret gyárt a vörösi osillag traktorgyár, a másik a szőlőművelő traktor: ennek kialakításán itthon is dolgoznak, de megvizsgálják azt is, hogy a bulgáriában és csehszlovákiában és alkalmazott típusok megfelelnek-e a mi viszonyainknak.

a munkagépek között legjelentősebbek a gabonabetakarítás gépei. a mezőgazdaság öt év alatt 5600 hazai és az idén különösen jól bevált szovjet szk-3-as kombajnt, valamint, - ugyancsak a szovjetunióból -, 2500 rendszert kap, ami a nem magánjáró munkagépeket illeti, ezeknek nagy többségét a traktorral együtt szerezük be, így azonos típusú gépeket lehet összekapcsolni, s minden erőgéphez elegendő munkagép áll majd rendelkezésre, a talajművelés és a növényvédelem gépei már teljesen kialakultak: itt ugyyszólván minden munkafolyamathoz kész, bevált típusokat lehet beszerezni, néhány adat a beszerzés mértékéről: 10.700 új vetőgép, 26.500 traktoros eke, s annyi növényvédelmi gép kerül a mezőgazdaságba, hogy 1965-ben minden 1500-2000 hold szántóra és minden 200 hold szőlőre és gyümölcsösre jut egy nagyteljesítményű permetező-porozó.

a betakarításra szolgáló gépek kialakítását nagyrészt még a kutató intézeteknek, tervezőknek van, a fő feladat többcélu gépek létrehozása, illetve egyes meglévő gépek átalakítása különböző célokra, így foglalkoznak azzal, hogy a gabona-vetőgépekre és kombajnra a nagyforgó vetésére, illetve betakarítására alkalmas adaptált szerelvények, s ahhoz hasonló megoldással akarják a palántajuttató gépet burgonyaültetésre használni.
/folyt.köv./

9.15

Zeli

- 11 -

bb 18. / mezőgazdaságunk ... 3. folyt./ m

a kutatások egyik legfontosabbja a kukorica-betakarítás gépesítésének megoldása, itt szó van egy olyan szójvet gép kipróbálásáról, amely letöri a kukoricát, felszeccskázza a szarát, a szemet azonnal lemrzsolja és egy olyan légmentesen zárható silóba szállítja, ahol a kukorica nedvesen is tárolható. további fontos feladat a rendkívül munkaigényes cukorrépa-termesztés gépesítése: a vetőgépek már kísérleteznek, a betakarítás gépi megoldása viszont világszerte probléma, s nem biztos, hogy ezen a téren a közeli években jelentősen előrehaladhatunk, az ötéves tervben nagymértékben fejlődő kertészeti termesztéshez többféle külföldi gépet próbálnak ki, az egyesült államokból vásároltak már egy traktorra szerelhető gyümölcszedő gépet, és egy komplett gyümölcsmanipulációs sort, amely válogatja, fényszeríti és csomagolja az almát, a tözegkocka-gyártáshoz, a dohányfüzéshez és a melegágyi gyékénytakarók készítéséhez bolgár gépeket vizsgálnak meg.

a számottevően növekvő mezőgazdasági géppark folyamatos üzemeltetése, gazdaságos kihasználása megköveteli a gépjavítás továbbfejlesztését is, öt év alatt csaknem tízmilliárd forintot költünk pótalkatrészekre, az anyagi bázis megteremtése mellett különböző intézkedések is készülnek, többek között kidolgozzák az új felhasználódási és készlet-normákat, új gépjavító műhelyre már nincs szükség, csupán néhány megkezdett, ilyen jellegű építkezést fejeznek le, viszont terv készül a jelenleg erősen decentralizált gépjavító hálózat kapacitásának jobb kihasználására.

mezőgazdaságunk gépesítésének magyarországi programja a szocialista országokkal kötött hosszulejartó kereskedelmi szerződéseken alapszik, ilyen együttműködés, a kgst-n belüli munkamegosztás nélkül gépesítés gyorsütemű fejlesztése megoldhatatlan lenne, néhány évvel ezelőtt, amikor mintegy 150 mezőgazdasági munkafolyamat gépesítéséhez 100-130 különféle gépet használtunk, iparunk csaknem ugyanennyi fajta gépet gyártott, természetesen kis szériákban, ezért drágán, s nem is mindig megfelelő minőségben, a gépesített munkafolyamatok száma most 400 körül van, az ehhez alkalmazott géptípusok száma megközelít a kétszázat, ezekből viszont a kohó- és gépipar üzemei 30-nál alig töltöt gyártanak, a második ötéves tervben ugyanez a tendencia erősödik tovább: a mezőgazdaságunkban több újfajta gép honosodik meg, a hazai típusok száma viszont valamivel tovább csökken, ugyanakkor a mezőgazdasági gépgyártás termelési értéke jelentősen nő, hiszen a nemzetközi munkamegosztás alapján több géptípussal mi látjuk el a baráti országokat.

/folyt.köv./

9.45

Zsolt

bb 18. / mezőgazdaságunk ... 4. folyt./ m

így az egyes típusokat sokkal nagyobb mennyiségben, tehát gazdaságosabban, s egyúttal jobban megalapozott tervek és kísérletek alapján gyárthatjuk.

ugyanakkor mezőgazdasági gépparkunk összetételét visszatéríti a szocialista országok közötti munkamegosztást: földjeinken szójvet, cseszlevek, román, német, bolgár és lengyel gépek dolgoznak, emellett figyelemmel kísérjük, s lehetőség szerint hasznosítjuk azokat az eredményeket is, amelyeket a mezőgazdaság gépesítésében a fejlett tőkésországok elnyernek, kapcsolatban állunk a téren a világ csaknem valamennyi komoly mezőgazdasági gépgyártó országával, s megismerésre, kipróbálásra sok fajta gépet meg is vásárolunk tőlük.

/mti/

...

bb 28. dabi istvan fogadta dr. s. radhakrishnant

t bc/j/m/hk

1961. október 16.

dr. s. radhakrishnan, az indiai köztársaság elnöke hétfőn délelőtti tisztelgő látogatást tett dabi istvánnal, a népköztársaság elnöki tanács elnökével az országházban.

magyar részről jelen volt a látogatásnál nagy daniel, az elnöki tanács elnökhelyettese, kiss karoly, az elnöki tanács titkára, mihályfi ernő és szakasits andrád, az elnöki tanács tagjai, az elnököt a látogatásra elkísérte subimal dutt, az indiai köztársaság budapesti nagykövete és b.k. massand, nagykövetségi tanácsos.

a rendkívül szívélyes, baráti légkörű fogadásra a magyar államférfink hosszasan elbeszélgettek az indiai köztársaság elnökével.

dr. s. radhakrishnan elnök a látogatás végén beírta nevét az elnöki tanács vendégkönyvébe.

/mti/

9.50

Zsolt

...

Bb 9. háromszáz személyes egyetemi diákszálló épül debrecenben
vid ke/vl fm 1961. október 16.

a debreceni kossuth téri tudományegyetem melletti erdei parkban épül a város új egyetemi diákszállója. az építők meggyorsították a munkát és a háromemeletes diákszállót ószre fejezték. jelenleg a belső szerelést végzik. úgy tervezik, hogy november végén már beköltözhetnek. a korszerű, minden igényt kielégítő diákszállóban lényegesen helyesnek látják a háromszáz személyes debreceni egyetemi diákszálló lakószobáihoz már megérkeztek a bútorok. /mti/

Bb 10. táncklubok, irodalmi színpadok, ifjúsági önközpontok, táncospartok létesítéséről és művelődési lehetőségeikről
vid ke/vl fm 1961. október 16.

létesítéséről és művelődési lehetőségeikről
vid ke/vl fm 1961. október 16.

létesítéséről és művelődési lehetőségeikről
vid ke/vl fm 1961. október 16.

a megyében öt ifjúsági ház klubszobái, televízió, könyvtárak, szakkörök és valamennyi községben mozik és művelődési otthonok várják a fiatalokat. számos termelőszövetkezeti tanyaközpontban, mint a kecseshalmi vörös csillagban, a felsőszentiváni vörös októberben, a barabási vörös csillagban - jóreszt társadalmi munkával épített klubszobákat rendeztek, illetve rendeznek be. a barabási járási klubszobákban olvasótermeket nyitnak. a megye parasztfiataljai már csaknem 200 falusi szakkörben bővítik ismeretüket.

a nyáron a járási székhelyeken kívül 16 községben, illetve tanyaközpontban működik irodalmi színpad. a termelőszövetkezetekben is egymásután alakulnak a művészeti csoportok. a kecseshalmi járás négy községében a termelőszövetkezeti fiatalokból 120 tagú járási négygyűjtést szerveznek, a működvelők a túli listéken híres kecseshalmi-környeki táncokat, népdalokat dolgozzák fel. például a tánc, a falkó, a szakmár, a dunavece és a dunaharaszti községben ifjúsági önközpontok alakultak. a miskolci járásban a községekben a legtehetősebb fiatalokat társadalmi táncversenyekre készítik fel. /mti/

9.57

Zsolt

Bb 11. meggyorsult a vörösmarty színház újjaépitése
vid fm/ke/vl fm 1961. október 16.

az újjaépitő székesszéki vörösmarty színházat a jövő év augusztus 20-án adják át rendeltetésének. a nézőtér lényegében már elkészült. az előcsarnokok és a ruhatárak, valamint a lejáróházak körülményeinek munkáját már befejezték. kialakították a dohányzókat és a büffeket. erőteljesen halad a színpad építése. a tél közepére a színpad zsinór adását már befedi az építők. a sztálinvárosi dunai vasmű dolgozói vállalták, hogy a lefedéshez szükséges vasfedélszerkezetet még az év végéig leszállítják és sürgősen felszerelik. egyidejűleg a debreceni építőgépkarbantartó vállalat dolgozik már a színpadtechnikai gépészeti berendezésen. az új színház az ország egyik legkorszerűbb színháza lesz. /mti/

Bb 14. kollégium tanyai tanulók részére
vid sze/vl li 1961. október 16.

karcagban, az alföld egyik legnagyobb kiterjedésű tanyavilágával rendelkező városban négyszáz személyes kollégium építéséről határozott a városi tanács. a kollégiumban azoknak a felsőtagozatos általános iskolai tanulóknak biztosítanak bentlakást, akik távoli tanyákról tíz-tizenöt kilométerrel jártak eddig iskolába. az intézet első száz személyt befogadó részét községfejlesztési alaphól és jelentős társadalmi segítséggel építik meg. a következő tanévtől kezdődően már a városi, kunlasi, hegedűsháti, disznóreti és a többi távoli tanyaközpontok felsőtagozatos tanulóinak egyrésze a városban, szaktanárok vezetésével folytathatja tanulmányait. a négyszáz személyes kollégium teljes felépítését 1963-ra fejezik be. ez lesz szabolcs megye első olyan kollégiuma, ahol tanyán lakó termelőszövetkezeti tagok gyermekei nyernek elhelyezést. /mti/

10.02

Zsolt

12. elkészült szőlők távlati fejlesztési terve

vid fm/ke/vl fm 1961. október 16.

elkészült szőlők huszéves városrendezési terve, az alföld központi fekvésű városa tovább épül a tiszta partján, a belső kerületeken hétezer új, emeletes lakást építenek, a folyó város felőli partján emeletes sorházakat emelnek, a vegyiművek, a papírgyár, cukorgyár környékén, a Lenin tisz és az állami gazdaság központjában új lakótelepeket hoznak létre, a külső kerületekben 2500 családhoz építést tervezik, megkezdik a tiszta bal partjának kiépítést, az árviztől mentesített területen kulturparkot, strandfürdőt, úttörővárost, sportkombinátot hoznak létre, a város közintézményeinek a számát új gimnáziummal, szállodával, általános iskolai tanteremmel gyarapítják, az ipari üzemekbe és lakótelepekbe bevezetik az olcsó és gazdaságos fűtőanyagot, a gázt, jövőre a város legsűrűbben lakott körzetében már ötszáz háztartásban egy gáz, számottevően gyarapítják a város egészségügyi intézeteinek számát, lerakták az alapjait a közegészségügyi és járványügyi állomásnak, épül a kétszáz személyes egészségügyi szakiskola, korszerűsítik a város közműveit, az új lakótelepeken fővezetéküket építik, bővítik a villanyhálózatot, az eddiginél nagyobb figyelmet fordít a tiszta és a zagyva partjának hasznosítására, folytatják a fasítást, a tiszán szabadtéri strandot alakítanak ki, a huszéves program első szakaszát már a második ötéves terv idején megvalósítják. /mti/

13. újabb orvosai körzetek zalaiban

vid ke/vl fm 1961. október 16.

zala megyében négy fogorvosi körzetet hoztak létre, egy-egy körzethez 10-12 község tartozik, a körzeti fogászatiakat 20-25 tisz-tag körösi fel naponta, a megyei tanács egészségügyi osztályának közeli jövőben újabb öt felnőtt és öt gyermekorvosi körzetet alakít ki. /mti/

10.07

Zeli

15. újjaépítik herman ottó lillafüredi lakóházat

vid ke/vl fm 1961. október 16.

herman ottó, a nagy magyar természettudós 1892-ben lakóházat építtetett lillafüreden, amelynek telkét hat évi részletfizetésre vásárolta, a nagy tudós kedvelt munkahelye lett ez a ház, ahol 20 évig tavasztól késő őszig dolgozott, a halála óta eltelt évtizedekben a ház tönkrement, a hazafias népfront kezdeményezésére a lakóházat rendezték és herman ottó emlékmúzeumot rendeznek be, az épület újjaépítési tervét a miskolci tervező vállalat mernökei készítettek el, s így rövidesen hozzáfognak a munkához, az újjaépített herman ottó ház - amely 1962 őszére készül el - díncéjében a bükk élő világot bemutató kiállítást, az eredeti állapotban felújuló lakóházakban pedig a nagy tudós emlékeit helyezik el, a lakóház kertjét a bükk ritka növényeivel díszítik. /mti/

16. masfél évvel a határidő előtt megkezdte a vizsgálgatást soron új vízműve

i sz/hné/vl vg 1961. október 16.

az ideai szárazság sok helyen megnehezítette a vizsgálgatást, de sehol sem okozott olyan nagy gondot az ivóvíz beszerzése, mint soronban, nemcsak a lakóépületek emelletein, hanem olykor még a földszinten is eredmény nélkül nyitották meg a vízcsapot, a város közulében, soronkohidán új vízművet építenek ugyan a csatorna- és vízvezetéképítő vállalat dolgozói, de az új létesítményt csak 1963-ban kell átadni, tovább kell hosszabbítani még az új vezetékét és nagy tartó medencéket, atomelő szivattyúházat kell építeni, hogy üzembehelyezhessék az új víztároló telepet, a város régi vízművének dolgozói azonban találtak gyorsabb megoldást a vízelvezés megjavítására, ideiglenes szivattyúkat állítottak fel az egyik új kut mellé, s az eddig elkészült hét kilométeres új vezeték naponta 1500 köbméter vizet adnak a városnak, így az új vízmű egy része masfél évvel a határidő előtt megkezdte a vizsgálgatást, az jelentős segítség a lakosoknak, mert most már eljut a víz a házak emelleteire, s a folyamatos ellátás érdekében az éjszakai órákban meg lehet tölteni a régi városi víztároló medencéket is, a soronkohidai új vízmű építésének teljes befejezése nemcsak a lakosok, hanem az üzemek vizgondját is megszünteti ezzel, hogy naponta 5000 köbméter vizet szállít majd soronnak. /mti/

10.14

Zeli

bb 19. népgazdaságilag fontos-műszaki-gyakorlati kérdések megoldásával segítették az üzemeket a miskolci hőtechnikai kutatóállomás dolgozói

vid/gg/m/ki

1961. október 16.

Három éve kezdte meg működését Miskolcon, dr. Diószegi Dánielnek, a nehezi ipari műszaki egyetem tanszékvezető tanárának irányításával a hőtechnikai kutatóállomás az eltelt időszak alatt az új tudományos intézmény, amely főként az ipari kemencék korszerű üzemelési módjainak, a fejlett, célszerűbb tüzelési technológiák kikísérletezésével foglalkozik, jelentősen fejlődött, ma már 23 jólképzett mérnök, illetve technikus végez értékes kutatómunkát az állomáson, a viszonylag rövid idő alatt hasznos és gyümölcsöző kapcsolat alakult ki az ország - főként kohászati és gépipari - üzemével, köztük a Lenin kohászati művekkel, az Ózdi kohászati üzemekkel, a dimávag gépgyárral, a dunai vasművel, a magyar acélárugyárral, a Ganz-mávag gyárral.

eddig - nagyrészt az üzem kérésére - husz műszakilag fontos témát, kérdést vizsgáltak, illetve oldottak meg, s ezek jelentős része már az üzemi gyakorlatban nyújt segítséget, s jelent hasznos népgazdasági vonatkozásban is, a kutatóállomás dolgozóinak munkája révén a Ganz-mávag-ban például a korszerű, úgynevezett forró szellőző működő öntödei kupolákemence megépítésével az importok sz. felhasználását mintegy 30-40 százalékkal sikerült csökkenteni, így egy évben több mint másfélmillió forintot takaríthatnak meg. A Lenin kohászati művek 3-as számú kohójának földgázzal történő üzemeltetési kísérleteit is az állomás dolgozói irányították, s ennek eredményeként tértek rá az előzőbb tüzelőanyag rendszeres használatára, ezzel mintegy kétszáz kilógrammal csökkent egy tonna vasnál a kokszfogyasztás, ami évente többmillió forint megtakarítást eredményez. A magyar acélárugyárban - a kutató állomás kísérletei alapján - helyezték üzembe az új konstrukciójú, úgynevezett áteresztő falu kovács-kemencét, amelynek hatásköze a korábbi típusunk a többszöröse, s így tetemes értékű fűtőanyag takarítható meg, ezt a jól bevált típust egyebként hamarosan az ország számos üzemében is alkalmazzzák majd, népgazdaságilag is nagyjelentősége van az Ózdi kohászati üzemekben nemrégiben sikeresen befejezett kísérletsorozatnak, ennek eredményeként az egyik Ózdi kohónál már rá is tértek az úgynevezett lejtőbefúvattasos vaselvasztásra, így egy tonna vas előállításához - a korábbihoz képest több mint kétszáz kilógrammal kevesebb kokszt szükséges, ezzel egy évben többtízmillió forint értékű importok behozatalától mentesíthetik a népgazdaságot.

/folyt.köv./
10.21

- 18 -

bb 19. /népgazdaságilag ... 1. folyt./ m

a jövőben jól hasznosuló, értékes segítség az is, amit a kohó- és gépipari minisztérium tervező irodájának nyújtanak, az ipari kemencéknel végzett gazdaságossági számítások, kísérletek eredményeit ugyanis esetről-esetre közlik a tervezőkkel, így az új kemencék tervezésénél a kutatások eredményeit hasznosíthatják.
/mti/

bb 20. összefüggés a meteorológiai prognózis és a halak életmódja között - gödöllőn működik európa első halkisérleti meteorológiai állomása

ie/m/ka

1961. október 16.

halászoknak, horgászoknak régi megfigyelése, hogy a halak életmódját jelentősen befolyásolja az időjárás, a gyakorlati tapasztalatok tudományos megismerésére állították fel gödöllőn, a kísérletvezető kutató intézetben európa első halkisérleti meteorológiai állomását, az öt holdas kísérleti halastó környékét a legkorszerűbb műszerekkel szerelték fel, s a levegő és a víz hőmérséklete mellett rendszeresen méri a légnyomást, a szél irányát és erősségét.

azt már megállapították, hogy a halak életmódjában nem is annyira az éppen uralkodó mint inkább a várható időjárás, az úgynevezett prefrontális időszak okozza a nagyobb változásokat, a közeledő déli, szubtrópusi frontbetörés kedvezően hat a halak táplálkozására és ivására, de ha a sarkvidékről vagy a tenger felől jönnek a légtömegek, a halak kevesebb takarmányt fogyasztanak és lassabban szaporodnak, az utóbbi tény azokkal függ össze, hogy az erős szél, a hideg, a vizek iszapjának felkavarodása könnyen elpusztítja az ikrákat.

a gödöllői halkisérleti telepen most kutatják az összefüggéseket a meteorológiai prognózis, és a halak életmódja között, ennek alapján rendszeres előrejelzést adnak majd a népgazdaságoknak, hogy az időjárás-változásnak megfelelően mikor érdemes a halakat kihelyezni, több vagy kevesebb takarmányt adni az állatoknak.
/mti/

10.26

- 19 -

tbb 23. téli felkészülés a dunai vasműben - 1.300 vattaruhát és 200 esőköpenyt kapnak a dolgozók

vid tm vm ki 1961. október 16.

A dunai vasműben, ahol a kohászati üzem jellegénél fogva főleg az anyagmozgatásnál télen is sok helyen dolgoznak, a szabadban, nagy gondot készítettek elő a téli üzemeltetésre. az őszi meggyökerítést a legtöbb helyen befejezték, s a speciális intézmények egyes berendezéseinek téli fagymentesítését is elvégezték. a szabadban dolgozók részére fűthető melegedőket készítettek elő. a vegyi gyárban és máshol is összeítették a vidéki dolgozókat, akik részére, közlekedési nehézségek esetén, átmeneti szállást biztosítanak. a gyár minden részén felülvizsgálták a gőz-és fűtőhálózatot, a kijavíthatatlan lemeznadiátorokat beton fűtőttestekkel cserélték ki. a fagyveszélynek kitett csőhálózatot mindenütt szigeteléssel látják el. a gyárgondnokság felkészült a meleg védőtakarításra. mielőtt az idő hidegebbre fordul, naponta 2.000-2.500 liter teát főznek a szűkebb körből védőtálcáként.

A dunai vasmű az idén is nagy összeget, körülbelül három és felmillió forintot fordított munkaruhákra és egyéb védőfelszerelésre, 1.300 vattaruhát, kabátot és nadrágot, valamint kétszáz esőköpenyt adnak ki az üzemi dolgozóknak. a védőruhák kiadását már megkezdtek. /mti/

bb 24. megkezdődött a dunai cement-és mészüzem nagy berendezéseinek szerelése - az év végéig átadják a kompresszorházat - a jövő évben s.r. kerül az első forgókemence klínkerügetési üzemp próbájára

i sb/gk vm vg 1961. október 16.

A második ötéves terv legnagyobb beruházásának, a dunai cement-és mészüzem üzemcsarnokainak építésében még sok a tennivaló, de már megkezdődött az ipartelep nagy gépészeti berendezéseinek szerelése is. az 1-es gőzszelvény váltó munkái a napokban fejezték hozzá az első klínkerügető forgókemence 60 tonna súlyú hengeres köpenyelmeinek beemeléshöz. rövidesen sor kerül a második kemence köpenyének összeállítására, s a harmadiknak a szerelése már jövő évi feladat. ezek a berendezések az ország első lejtő-rendszerű klínkerügető forgókemencéi. rövidebbek ugyan az addig ismert korszerű kemencéknél, de mégis több klínkert ügetnek s mintegy 30 százalékkal kevesebb hőenergiával ürik el a jó teljesítményt. a jövő év második felében készül el az első kemence, s meg 1962-ben megkezdődik a klínkerügetési próbagyártás is.

/f. lyt. köv./

10.33

Zuel

é/bb 24. megkezdődött.....1. folyt./vm

Az újfajta kemencék kiszolgálására sok nagy berendezést kell felszerelni. ki kell használni a kedvező időjárast is, s így amíg a száraz idő tart, felszállítják a naszály-hegyi meredek utakon az új mészköbánya súlyos kötőgépeit. dolgoznak már a szelvények az első negykil méteres kötélpályán, amelyen majd az új bányától szállítják a mészkövet az üzembe. a fagadóállomás vasszerkezetének egy részét már felszerelték és felállították a kötélpálya tartó szelvényeit; novemberben hozzáfognak a nyersmalomk szereléséhez, s az év végén adják át a cementgyár első nagy gépészeti berendezését, a kompresszorházat, amely süritett levegővel segíti majd a cementszállítását és a cementsilók üritését. /mti/

bb 27. százharmincmillió forint tizennyolc bányai bányászati üzemre

vid te vm ki 1961. október 16.

A bányai szénbányászati trösztnél az idén 18 bányai bányászati üzemre kezdtek meg, erre a célra már felhasználták százmillió forintot, s az év végéig további harmincmillió forintot költöttek el.

A bányászati üzemek között elkészült a lyukóli bányászati üzem szelvényének víztelenítése bentonittal. a naponta csaknem száz vagonszén termelő földalatti munkahelyekről ezen az úton szállítják felszínre a szenet. a korábbi években a vízszendes mintán töltés sokszor akadályozta a szállítást. a bentonítással ezt most megszüntették, s a téli hónapokban is folyamatosan tudnak majd termelni.

Az udulényi bányában új vagontak kihajtására hútmillió forintot fordítanak. itt többszáz tonna szenet tartalmazó szenmezőt tartanak fel és készítenek elő termelésre. a több évre szolgáló szállítóvágatokat kifalazzák. a korszerű biztosítással üzemeltetett növelésen kívül mintegy harminc százalékkal csökkentik a fenntartási költségeket. az érmosi határakban a korszerűsítéssel már jövőre újabb munkahelyeket kapcsolhatnak be a termelésbe. a gazdasági számítások szerint a bányai kapacitásának növelésével mintegy husz százalékkal csökkentik az önköltséget. a szuhakalói kettős akna - a bányai szénbányászati tröszt legkorszerűbb bányájában - új szenmezőt tartanak fel, amelyben a második ötéves terv során teljesen gépésztik a széntermelést.

A folyamatos munka feltételeit teremtettk meg a nagybányai bányászati üzemben, ahol a földalatti munkához szükséges kültüneti létesítményekkel korszerűsítették az üzemet. az év végére elkészül a bányászfürdő is. /mti/

10.40

Zuel

bb 21. bevált a készpénzfizetéses-jövedelemelosztási rendszer a szentendrei április 4. tsz-ben - 1250 forint a növénytermelők átlagos havi keresete

i áe/gk/m/ká

1961. október 16.

a szentendrei április 4. tsz-ben az idén kísérletképpen bevezették a készpénzfizetéses rendszert, minden hónapban készpénzben fizetik ki a munka ellenértékét a szövetkezeti gazdáknak, akik ezután a fontosabb mezőgazdasági termékeket - kenyérgabonát, burgonyát, takarmányt - kedvezményes áron vásárolhatják meg. az új jövedelemelosztási rendszer szerint a gazdaságban előforduló minden munkaművelést pontosan megállapított pénzügyi értéke szerint díjaznak. így például a gépállomás által felszántott, elvetett, géppel megkötött kukoricaföld további gondozásáért holdenként ezer forintot fizetnek egy-egy tagnak, aki 25 mázsás termésen felül a többlét egy részét prémiumként kapja meg. a tapasztalatok szerint ez az elosztási rendszer ösztönző hatású, amit az is bizonyít, hogy a nagy károkat okozó aszály ellenére is a tagok nagyobb része 28-30 mázsás kukoricatermést szállít az általa gondozott földekről a közös raktárba. a növénytermelésben dolgozók átlagosan 1200-1300 forintot kapnak kézhez havonta, az állatgondozók javadalmazása meghaladja a 2000 forintot, ehhez járul még a háztáji gazdaság jövedelme, amely a termelőszövetkezeti családok ellátásának jelentékeny részét fedezi. a rendszeres havi készpénzfizetések mellett az évvégi zeroszámadásnál - az értéktákosítási tervek teljesítése után a mutatkozó felesleget nyereségként osztják szét a tagok között, a szövetkezet vezetőségének számításai szerint év végén a kifizetett munkabérek minden száz forintja után meg 25 forintot oszthatnak majd nyereségképpen. /mti/

---

bb 26. kétszázötvenezer köbméter vizet párolgott el a rakai mesterséges tóból

vid/hné/m/-szf

1961. október 16.

marciusban elzárta a borsod megyei rakai patak vizének összegyűjtésére épített völgyzárógátát és ezzel megkezdték az ország első hegyvidéki víztartóinak feltöltését, a több mint 300 holdnyi mesterséges tóba a patak mintegy 200 négyzetkilométeres vízgyűjtő területéről gyűjtik össze a csapadékot meg a fennsíkvidéki s a nyári hónapokban a borsod patakon egyenletesen leeresztve juttatják el a borsodi iparvidékre.

/folyt.köv./
10.46

tbb 26. /kétszázötvenezer ... 1. folyt./ m

a több évtizedes tapasztalatok és mérések szerint évente mintegy 22 millió köbméter forrás és csapadékvíz folyik le a rakai-cán, a hatalmas víztömegnek a szakemberek számítása szerint évente ötször kell feltölteni a tavat, a csapadékelosztást figyelembe véve tavasszal és nyáron egyszer-egyszer kellene feltölteni mintegy 5.5 millió köbméter vízzel a hegyek közé zárt mesterséges tónak.

az idei rendkívül száraz nyár azonban furcsa trefát üzött, a gát bezárása óta eltelt hét hónap alatt csak egyetlen egyszer, júniusban hullott 21 milliméternyi csapadék, azóta egy csapadék sem, így a tó tavaszi esőzésekből felfogott vízmennyiség után a nyári hónapokban csak a rakai forrásvízéből töltődött, jelenleg is naponta átlagosan csak mintegy 800 köbméter vízhozamot jeleznek a beépített mérőműszerek, a gát bezárása óta így is körülbelül egymillió köbméter víz gyűlt össze a tározóban, a nekkenő nyári melegben azonban a szokásosnál nagyobb volt a párolgás és a víztükör a számítások szerint mintegy 250.000 köbméter vizet párolgott el.

a tónak jelenleg mintegy 100 holdnyi részét alig több mint hetező köbméter víz borítja, legnagyobb mélysége 2,5 méter, az elillanó, vízmennyiség miskolc városának körülbelül 20 napi ivóvízszükségletét fedezné, a tó feltöltődését az őszi esőzésektől várják. /mti/

---

bb 22. az ország egyik legkorszerűbb mávaut-telepének építését kezdték meg tatabányán

vid tm/vl ki

1961. október 16.

tatabányán megkezdték az ország egyik legkorszerűbb mávaut-telepének építését, hatalmas javítócsarnok, szerviz és üzemanyag-töltő állomás készül, a szervizt különleges mosóberendezéssel szerelik fel, magasnyomású vízzel a gépkocsik alvázat is megtisztíthatják, a mosóból az olajozóba gördülnek majd a kocsik, az autóbuszok, fürdőszobája, gyors módszerű: mindössze néhány percet vesz majd igénybe a mosás és az olajozás, az új telepen történik a megyében egyre növekvő számú magán gépkocsik időnkénti szerviz-szolgálat is, jelentősen csökkentik a beruházási költséget azzal, hogy nem építenek külön irodaházat, hanem az irodahelyiségeket, az öltözőket és a zuhanyzókat is a csarnokban helyezik el. /mti/

11.00

bb 25. több mint 400 toronydarut kap az építőipar a második öt éves tervben - gépesítik a festési, mázolásai és parkettgyalulási munkák túlnyomó részét

i sb/jk/vl vg

1961. október 16.

a hároméves tervben csaknem megkétszereződött az építésügyi minisztérium építőipari gépparkja, s a második öt éves terv újabb jelentős fejlesztést ír elő, csaknem ezer millió forintot irányoztak elő hazai és külföldi gépek beszerzésére.

a korszerű falólemek tömeges felhasználásával az új terv-időszakban megváltozik az építőipari munka jellege, de az átalakulás elkerülhetetlen a legfontosabb eszköz, az emelőgép nélkül, ezért 1965-ig több mint 400 új toronydaruvál segítik az építkezések munkáját, ez éppen négyszerese annak, amit az utóbbi tíz éven kaptak az építők, az idén már az egyik hazai építő-gépgyár megkezdte a toronydaruk sorozatgyártását, egyelőre hat és husz tonnaméteres darukat ad az építőiparnak, de az év végére elkészül a legnagyobb magyar emelőgép, a 30 tonnaméteres toronydaru mintapéldánya, s jövőre felkészülnek a sorozatgyártásra is, ennek a nagy berendezésnek a gémszerkezete a legkedvezőtlenebb helyzetben 1.6 tonnát emel, s így elbírja az egy darabban beemelhető, fűrdőszoba-dobozoknál, nehezebb épületszerkezeteket is.

az építőgépgyártó üzemek a toronydarukon kívül megkezdik újfajta beton- és habarcskeverő, parketta- és még sokféle kisgépgyártását, hogy meggyorsítsák az épületek befejező munkáit, többek között 500 parketta-megmunkáló, 300 csőhajlító és menetvágó, valamint 200 mozaiklap-csiszoló gépet készítenek, külföldről is vásárolnak ötletes automatszerkezeteket, szerszámokat, az építőipar így az új tervidőszak végére már a vakolási munkáknak csaknem a felét, s a habarcskeverési, festési, mázolásai és parkettgyalulási feladatoknak túlnyomó részét gépekkel végzi el. /mti/

11,05

Jali

- 24 -

bb 29: dr. s. radhakrishnan megkoszorúzza a magyar hősök emlékművét
t bc/j vm hk 1961. október 16.

dr. s. radhakrishnan az indiai köztársaság elnöke hétfőn délelőtt a hősök terén megkoszorúzza a magyar hősök emlékművét.

a koszorúzásnál jelen volt apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, kiss károly, az elnöki tanács titkara, veres józsef budapest fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke és a külügyminisztérium, a honvédelmi minisztérium több vezető munkatársa.

ott volt a koszorúzásnál subimal dutt, az indiai köztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség tagjai. /mti/

bb 30. az indiai elnök látogatás az orion gyárban

t hi/j vm hk

1961. október 16.

dr. s. radhakrishnan, az indiai köztársaság elnöke hétfőn délelőtt látogatást tett az orion gyárban, az indiai államférfit és kíséretének tagjait a gyár kapujában kolos richárd kohó- és gépipari miniszterhelyettes, berceli béla igazgató, dr. egri imre főmérnök üdvözölték, majd az igazgatósági tanácsteremben kísérték vendégeiket, ahol a gyár igazgatója tájékoztatta őket az üzem munkájáról, fejlődéséről, a vendégek ezután a fontosabb üzemszerek megtekintésére indultak, az üzemlátogatáson részt vett subimal dutt, az indiai köztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

bb 31. az állami operaház igazgatósága közli,

sze vm hk

1961. október 16.

hogy hasulbeck olga, az operaház örökös tagja, hosszas betegség után elhunyt, temetéséről később intézkednek. /mti/

13,00

Jali

- 25 -

bb 32. időjárásjelentés

hné vm

1961. október 16.

a meteorológiai intézet jelenti október 16-án, hétfőn délben 12 órakor:

nem változik az idő

dél-és közép-európaián tovább tart a csendes, napos, reggel sokfelé ködös idő. európa többi részén felhős, több helyen esős, hűvös időjárás uralkodik.

hazánkban tegnap az ország keleti és déli részén kisebb felhőátvonulások voltak. a tisztánul északi felében egy-két helyen jelentéktelen esővel. a nap sütés időtartama az északkeleti megyékben nem haladta meg az 1-3 órát. az ország többi részeiben 6-10 óra volt. a hőmérséklet a nap folyamán északkeleten 14-16, máshol 17-20 fokig emelkedett. ma hajnalban az északi határvidék közelében mínusz 1 fokig süllyedt és az ország más vidékein is volt talajmenti fagy. ma délelőtt országszerte derült, csendes volt az idő.

budapestén vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 12.8 fok volt, a sokévi átlagnál 1.1 fokkal magasabb.

budapestén hétfőn délben 12 órakor a hőmérséklet 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás kedden estig: kisebb felhőátvonulások, eső nélkül. az ország északi felében mérsékelt nyugati szél. délen csendes idő, több helyen reggeli köd.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 1-4 fok között, néhány helyen talajmenti fagy. legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 15-18 fok között. távolabbi kilátások: a hét közepén északnyugati szél, a nappali felmelegedés gyengül, a talajmenti fagyok megszűnnek.

a duna vizállás: hétfőn reggel budapestnél: 115 cm./mti/

13,30

Zseli

- 26

bb 33. technikatörténeti kiállítás nyílt a budapesti műszaki egyetem kupolacsarnokában

i sl/tr/m/vg

1961. október 16.

a magyar elektrotechnika harmas évfordulója: a dinamoelektromos elv felfedezésének 100., a transzformátor feltalálásának 75. és kandó kálmán halálának 30. évfordulója alkalmából a budapesti műszaki egyetem, a művelődésügyi minisztérium műszaki emlékeket nyilvántartó és gyűjtő csoportja, valamint a klement gottwald villamosági gyár emlékkiállítást rendezett a műszaki egyetem kupolacsarnokában. a kiállítás bemutatja jedlik ányos, zipernovszky karoly, déri miksa, bláthy ottó titusz és kandó kálmán munkásságának kiemelkedő eredményeit. a kiállításon értékes műszaki emlékek, eredeti gépek, modellek, tervdrajzok, kéziratok szemléltetik a magyar feltalálók úttörő munkáját, amely igen nagyjelentőségű volt az elektrotechnikai ipar hazai és nemzetközi fejlődésében.

a kiállítás megnyitása alkalmával teleplezték zipernovszky karolynak, a műszaki egyetem egykori tölgyes utcai professzorának mellszobrát.

az ünnepségen kiss arpad, az műszaki fejlesztési bizottság elnöke, a magyar elektrotechnikai egyesület elnöke méltatta az elektrotechnika magyar úttörőinek munkásságát. a kiállítás megnyitáson résztvett kolos richard kohó- és gépipari miniszter-helyettes, cserentics sandor nehézipari miniszter-helyettes, meisel jános, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője és banóczy györgy, a magyar elektrotechnikai egyesület főtitkara.
/mti/

...-

bb 34. dobi istván ebédet adott dr. s. radhakrishnan tiszteletére

t bc/sze/m/fm

1961. október 16.

dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke hétfőn délben az országhaz vadásztermében ebédet adott dr. s. radhakrishnan, az indiai köztársaság elnöke tiszteletére.

az elnöki tanács elnökén kívül résztvett az ebéden nagy daniel, az elnöki tanács elnökhelyettese, apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, dr. münnich ferenc államminiszter, kiss károly, az elnöki tanács titkára, péter jános külügyminiszter, dr. nezval ferenc igazságügyminiszter, ilku pal művelődésügyi miniszter, dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés elnöke, veres józsef, budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, dr. rusznyak istván, a magyar tudományos akadémia elnöke, szarka károly külügyminiszter-helyettes, bogner józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke, dr. néczei laszló, a magyar népköztársaság új-delhi nagykövete.

résztvett az ebéden subimal dutt, az indiai köztársaság budapesti nagykövete és b.k. massand, a nagykövetség tanácsosa.

/folyt.köv/
13.52

- 27 -

Zseli

bb 35. újabb egyetemi tanszék létesítése

i vt/ke vm fm

1961. október 16.

a művelődésügyi miniszter rendelkezése alapján a budapesti műszaki egyetem gépészmérnöki karának első és ötös számú matematika tanszéke a jövőben összevonva gépészmérnöki matematika tanszék elnevezéssel működik.

a budapesti műszaki egyetem villamosmérnöki kara különleges villamosgépek és automatika tanszékéből, valamint a villamosgépek- és mérések tanszékéből, villamosgépek tanszék és automatizálási tanszék létesül.

a budapesti műszaki egyetemen - a miniszteri rendelkezés értelmében - pedagógiai tanszék hoznak létre, ez a tanszék látja majd el a műszaki tanárképzéssel kapcsolatos pedagógiai oktatást, a műszaki egyetem oktatóinak pedagógiai továbbképzését, valamint foglalkozik a műszaki felsőoktatás pedagógiai és szakdidaktikai problémáival.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetemen - a most kiadott rendelkezésnek megfelelően - politikai gazdaságtan tanszék kezd meg működését./mti/

- . -

bb 37. fényképpályázat a „,foto,, -ban

k fm/vm nk

1961. október 16.

a foto című fényképművészeti folyóirat ez év elején „a szocialista fotóművészetért”, címmel negyszabású pályázatot írt ki, amelyen minden résztvevő kétszer nyerhet, ugyanebben az időben, azonos feltételekkel hirdették pályázatot a szovjetunió, Lengyelország és csehszlovákia fotóművészeti folyóiratai is. a nemzetközi versengés célja: felmérni a mai szocialista fényképművészet helyzetét, színvonalát és eredményeit. a pályázaton amatőrök fotóművészek, hívtásos fényképészek egyaránt résztvehetnek. a képeket a résztvevő országokban először külön díjazták, a magyar versenyzők között a foto körülbelül 20.000 forint értékű díjat oszt ki. a négy szocialista országból összegyűlt fényképek azután berlinben nemzetközi zsűri elé kerülnek és a legjobb alkotásokat körülbelül 11.000 dm értékű díjakkal jutalmazzák. a pályázat beküldési határideje Magyarországon eredetileg október 15 volt, de a foto szerkesztősége a nagy érdeklődésre való tekintettel a beküldési határidőt november 10-ig meghosszabbította. az érdeklődést mutatja, hogy október 15-ig háromszáznál több magyar szerzőtől 3100 kép érkezett, a jelek szerint a nemzetközi zsűri előtt elért méltó anyag képviselheti majd a magyar szocialista fotóművészetet./mti/

14.45

Zeli

- . -
- 28 -

zb 36. rendelkezés a megszakított egyetemi /főiskolai/ tanulmányok folytatásának engedélyezéséről

i vt/ke/m/fm

1961. október 16.

a művelődésügyi miniszter módosította a megszakított egyetemi /főiskolai/ tanulmányok folytatásának engedélyezésére vonatkozó korábbi rendelkezését.

a most megjelent miniszteri utasítás szerint azok, akiknek a tanulmányaik befejezéséhez csak az államvizsga, illetve a diplomaterv megvédése hiányzik - amennyiben abszolutóriumuk megszerzése óta több mint két év telt el - a felsőoktatási intézmény vezetőjének engedélyével bocsáthatók államvizsgára, illetőleg diplomaterv megvédésre. az ilyen államvizsgát, vagy diplomaterv megvédést megelőzően, a korábban letett vizsgáikat az érvényben levő tantervi követelmények szempontjából felül kell vizsgálni és az érdekeltek köteleznie a dékán /igazgató/ által előírt kollekviumok, szigorlatok letételére, illetve szakdolgozat készítésére, vagy szakmai /termelés/ gyakorlat végzésére.

a továbbiakban a rendelkezés kimondja: azok, akiknek abszolutóriumuk megszerzése óta legfeljebb négy év telt el, az időközben esedékessé váló különböző vizsgák közül csak négy-öt - szakterületük tantárgyaiból válogatott legfontosabb - különböző vizsga letételére kötelezhetőek. ha abszolutóriumuk megszerzése óta több mint négy év telt el, az időközben esedékessé vált valamennyi különböző vizsga letétele esetén bocsáthatók csak diplomaterv megvédésre.

a rendelkezés értelmében azokat, akik 1954-ben vagy azután végeztek és tanulmányaik folytatására 1961 november 30-ig jelentkeznek, különböző vizsga kötelezettségüknek 1962 május 31-ig eleget tesznek, s diplomatervüket 1962 augusztus 31-ig beadják, - a tantervi különbségük miatt szükséges különböző vizsgák közül csak 4-5, a szakterületük tantárgyaiból válogatott legfontosabb vizsga letételére kell kötelezni./mti/

- . -

14.55

Zeli

- 29 -

bb 30. az indiai köztársaság alelnökének látogatása az orion-gyárban

t bc/gk vm fm

1961. október 16.

Dr. S. Radhakrishnan, az indiai köztársaság hazánkban tartózkodó alelnöke hétfőn délelőtt ellátogatott az Orion-gyárba, az indiai államférfit vendégszerető fogadtatásban részesítették a gyárban: a bejáratnál dr. Kolos Richárd kohó- és gépipari miniszterhelyettes, berceli Béla gyárigazgató és dr. Egri Imre főmérnök üdvözölte az alelnököt és a társaságában érkezett személyiségeket, majd az igazgatósági tanácsterembe kísérték vendégeiket, ahol a gyár igazgatója ismertette az üzem munkáját, fejlődését, az indiai vendégek érdeklődéssel hallgatták az 1913-ban alapított gyár történetét, amely az egykor hőpalackokat és orvosságos ampullákat előállító szerény üzemből öt évtized alatt a magyar híradástechnikai ipar egyik büszkeségévé, s világviszonylatban is jó hírnévnek örvendő gyárrá fejlődött, az üzem történetének két nevezetes dátuma: 1930-ban kezdték el rádiókészülékek előállítását, s 1956-ban tértek rá a televízió gyártására, mindkétfajta készüléket a legkorszerűbb technológiával állítják elő, s az elkövetkező évek fejlesztési programjának is legfőbb célja: a legtökéletesebb típusokkal kiszolgálni a hazai piacot és a külföldi megrendelőket.

A gyárigazgató rövid ismertetője után a helyi műszaki vezetők és az indiai vendégek eszmecsereit folytatták; dr. S. Radhakrishnan a beszélgetés során megjegyezte, hogy India agrárország, amely most kezdi iparát erőteljesebben fejleszteni, olyan fejlett iparral rendelkező országhoz képest, amilyen Magyarország is, mi jelentősen el vagyunk maradva, éppen ezért úgy gondolom, az önök tapasztalatai nagyon hasznosak lesznek számunkra - mondotta.

A gyár vezetői ezután bemutatták vendégeiknek a rádió- és televíziógyártás legfontosabb munkafolyamatait, először a hangszóró-üzemet tekintették meg, itt különösen felkelte a látogatók érdeklődését az ugynevezett statikus hangszóró, amely a rádió- és televízió készülékek különleges hangszínét biztosítja, gyártásával jelentősen felfutottak: évente körülbelül 350.000 ilyen hangszórót állítanak elő.

A legkorszerűbb technológia alkalmazását tanulmányozhatták a vendégek az ugynevezett nyomtatott áramkör-üzemben, a rádió- és televíziógyártásban alkalmazott új eljárás - a nyomtatott áramkör - megszünteti a régebbi fajta készülékeknél alkalmazott huzaltömeget, s az elektromos vezetés rendszerét a sokkal tökéletesebb fotoeljárással helyettesíti, ezzel a technológiával készül a gyár legújabb terméke, a budapesti típusú televízió, továbbá az Orion-612-es típusú rádiókészülék is.

Dr. S. Radhakrishnan alelnök megkérdezte: a televízió rohamos elterjedése nem csökkenti-e a rádiókészülékek iránti érdeklődést, a gyár műszaki vezetői szerint ilyen jelenség hazánkban nem észlelhető, főképpen azért, mert Magyarországon a rádió már hosszabb idő óta általánosan használt szórakoztató eszköz, - a rádióelőfizetők száma meghaladja a kétmilliót - s így hazai viszonylatban a gyártás legfőbb feladata tulajdonképpen az elavult készülékek folyamatos kicserélése.
/folyt.köv./

15.30

- 30 -

/bb 30. az indiai....1.folyt./vm

A televízió-részlegben egyébként érdekes dalként említették meg a műszaki vezetők, hogy a végső szerelésnél mindössze három és fél percig tart, míg egy-egy televízió-készülék lekerül a futószalagról.

A vendégek megtekintették még az ugynevezett dobváltó üzemet, majd a gyárépület első emeleti televízió szereldejének munkáját szemlélték meg, a munkahely dolgozói röpgyűlést rendeztek a vendégek tiszteletére, Salamon György, a televíziószalag művezetője üdvözölte a gyár dolgozói nevében a vendégeket, s kérte őket, hazatérve adják át szeretetteljes üdvözlőlevelüket India népének és vezetőinek, a gyár látogatás emlékére tranzisztoros rádiót, s az ü-

zem életét szemléltető albumot nyújtott át ajándékkul az indiai alelnöknek.

Dr. S. Radhakrishnan meleg szavakkal köszönte meg az ajándékokat, s örömet fejezte ki, hogy megtekinthette az üzemet, találkozhatott az Orion-gyár dolgozóival, a gyár termékeinek - a rádióknak, televízióknak - igen nagy szerepük van az emberek, országok, népek egymás közötti érintkezésében - mondotta, de ne csak a technika bizzuk ezt a feladatot: arra kell törekedniük minden ország dolgozóinak, hogy ne csak az ipart, a technológiát tökéletesítsék, hanem egymás megértésében, a baráti kapcsolatok kialakításában is tovább haladjanak, úgy gondolom, ennek a gyárnak dolgozói is ezért a célért küzdenek, s hasonló eszme lelkesíti India népét is, kívánom, erősödjék országaink barátsága, szélesedjenek és szilárduljanak a magyar és az indiai nép kapcsolatai - fejezte be beszédét az indiai alelnök, a gyár dolgozóinak nagy tapsa közben.

A rövid ünnepség után a vendégek megtekintették a gyár szociális intézményeit, végigjárták a korszerű üzemi ebédlő helyiségeit, megszemléltek az öltözőt és orvosi rendelőt mosdót, a gyár szomszédságában levő, nemrég megnyitott üzemi bölcsődébe és óvodába is ellátogattak, majd megköszönve a baráti fogadtatást, elbucsuztak vendéglátóiktól./mti/

15.38

- 31 -

lt

bb 38. tápus silótakarmányokkal abrak nélkül is tartani tudják a fejési átlagot a nagyrábi termelőszövetkezetben

vid ká/j/vl

1961. október 16.

hétfőn több mint 100 hajdu-bihar megyei termelőszövetkezet elnöke, illetve állattenyésztési szakembere tanulmányozta a nagyrábi petőfi termelőszövetkezetben a téli takarmányozási előkészületeket, a 9000 holdas gazdaságban új eljárások, tartósítási módok bevezetésével, takarékossgal az aszályos időjárás ellenére biztosítani tudják 600 szarvasmarha, 3200 juh, 2500 sertés, 90.000 baromfi és 200 ló téli ellátását, a szövetkezetben a közgyűlés határozata szerint a tervezett 70 vagon takarmány helyett csak 30 vagonnal esztanak ki munkaegységekre, abraktakarmányt csak a sertésekkel, a baromfiakkal és a szarvasmarhákkal etetnek, pontosan meghatározott és előírt normák szerint, a törés után 1000 köbméter kukoricaszárat silóznak be, ezenkívül a 420 holdon termelt cukornépa koronáját és az 520 holdon termelt napraforgótányér egyrészét új eljárással ugyancsak tartósítják. Leterítettek egy sor répakoronát, arra egy sor napraforgó-tányér kerül, amire azután egy sor nyers répaszeletet helyeznek. Ilyen keveréssel kiváló minőségű takarmány érjed a szarvasmarhák és a juhok részére, a tapasztalatok szerint ezekkel a tápus silótakarmányokkal a 8-10 literes fejési átlagot abrak nélkül is tartani tudják. /mti/

bb 39. az ujitómozgalom fejlesztéséről, az ellenőrzések javításáról és a hőterv munkájáról tanácskozott a nehézipari minisztérium kollégiuma

t szf/gk/vl vg

1961. október 16.

a nehézipari minisztérium kollégiuma hétfői ülésén Czottner sándor miniszter elnökletével megvizsgálta, hogyan fejlődött a tápus ujitómozgalma 1960-ban és az idei első félévben, az eredmények és a hiányok alapos megvitatása után - résztvett a vitában tásnáci Emil, az országos találmányi hivatal elnöke is - a kollégium megállapította: a tárca ágazatainak, a bányászatnak, a villamosenergia iparnak és a vegyiparnak az ujitási mozgalma, noha csökkent a benyújtott ujitások száma, mégis jól haladt, mert az elfogadott és a bevezetett ujitások száma viszont nőtt és a népgazdasági eredmény is javult, az, hogy kevesebb a benyújtott javaslat, nem feltétlenül jelent visszacsúszást, inkább azt mutatja, hogy felszámolták az „ujitónépszévtársaságokat”, amelyeknek csak a pénzszerzés volt a céljuk.

/folyt.köv./
15.44

- 32 -

KE

bb 39. /az ujitómozgalom fejlesztéséről... 1. folyt./ vl

mindenesetre a vállalatok vezetőinek arra kell törekedniük, hogy a benyújtott használható ujitások száma is emelkedjék, a kollégium kimondta, hogy ott, ahol elhanyagolják az elfogadott ujitások bevezetését, felelősségre kell vonni a mulasztókat, a minisztériumba jóváhagyásra küldött kisebb javaslatokat egy hónapon, a nagyobbakat két hónapon belül el kell bírálni, állandósítani kell az ujitással foglalkozó szervek versenyét.

ezután a tárca revíziós munkáját vitatták meg annak a jelentésnek az alapján, amelyet az ágazatok arról terjesztettek elő, miként hajtották végre azt a rendelkezést, hogy valamennyi vállalatnál szervezzék meg a belső ellenőrzést, s a revíziós tevékenységet a pénzügyi ellenőrzésen kívül terjesszék ki a termelési terv részleteiben való teljesítésének, a társadalmi tulajdon védelmének, a vezetés színvonalának ellenőrzésére is, a belső ellenőrzésre minden ágazatban szervezetet alakítottak, ezek tevékenysége hasznosnak bizonyult. számos hibát, szabálytalanságot, visszaélést tártak fel, amelyek a múltban részben vagy egészben rejtve maradtak, a bányászat, a villamosenergia ipar és a vegyipar revíziós munkája az utóbbi két évben tehát általában jól fejlődött, de a termeléssel összefüggő számos műszaki-gazdasági feladat végrehajtását még nem ellenőrzik kellően, még mindig előfordul hanyagság, visszaélés, amelynek felszámolására éppen a hiányos ellenőrzés következtében nincs mód, Czottner sándor miniszter abban foglalta össze a vitát, hogy a jövőben hatékonyabban, tételen kell ellenőrizni a gazdasági eredményeket, jobban meg kell nézni, hogy a vállalatok végrehajtják-e a belső ellenőrzést, fokozni kell a vállalatvezetők felelősségét a mulasztásokért, egyre nagyobb mértékben be kell vonni az ellenőrzésbe a műszaki és gazdasági szakértőket.

végül a hőenergiagazdasági és tervező vállalat sokféle ágazó munkáját vizsgálta felül a kollégium, úgy találta, hogy a vállalat jól végzi a fűtőberendezések tervezését, beruházását, igen eredményesen bonyolítja le az erőművek, valamint a hűtő-forgó-féle légkondenzációs berendezés exportját a komplex külkereskedelmi vállalattal közösen, a hőterv tervezte és eddig üzembe helyezett hazai létesítmények beruházási értéke 1,7 milliárd forint, az exportszállítások értéke 934 millió forint, az energia-racionalizálási beruházásainak eredményeként 500.000 tonna szén és 600 millió forintot takarítottak meg, eddig a vállalat munkájának továbbfejlesztésére határozatokat hoztak. /mti/

15.50

- 33 -

KE

bb 40. felépült a kab-hegyi televíziós torony - egyméteres kilengés,
1215 lépcsőfok, 40 perc „menetidő”, a csigalépcsőn

vid gk vm szf

1961. október 16.

a bakony szívében, a 600 méter magas kab-hegyen felépült az ország egyik legkorszerűbb televíziós közvetítő állomásának tornya. az építmény legmagasabb pontjára felszerelték az adóantennát, amelynek csúcsa - a hegyvel együtt - nyolcszáz méter magasra nyúlik fel.

a kab-hegyi televíziós torony valóságos építészeti remekmű. csak az alapozásnál használtak tudományos téglá-és betonanyagot, a felépítmény teljes egészében vas-és fémszerkezetű. az építők szinte méterről-méterre emelkedve, maguk alatt rakták össze a torony falának súlyos vashengereit, ezeket két irányból, a torony belsőjéből és a külső peremre erősített szerelőkosárból illesztették össze, az építmény aránylag kis területen nyugszik. a beépített „bolygós”, szerkezet felveszi a torony „játékát”, kilengését így a vasfalak még erős viharban sem rokkannak meg, s a torony csúcsának akár egyméteres kilengése sem okoz zavart. az antennához csigalépcső vezet, ezerkétszázötvenöt lépcső megmásztán lehet feljutni a torony legmagasabb pontjára.

a kab-hegyi tv-közvetítő állomás műszerezését megkezdték. a műszaki berendezés átadása után a relé száz kilométeres sugarú területre, felerősítve adja a budapesti stúdió műsrát. kedvező földrajzi adottságánál fogva egyúttal mikrohullámú összeköttetést teremt a főváros és az euróvizio nyugati adói és erősítői között. /mti/

bb 41. újabb 130 személyes dunai vízibusz kipróbálását kezdték meg a mohácsi hajóépítők

vid hné vm szf

1961. október 16.

a mohácsi dunaparton két évvel ezelőtt kezdte meg munkáját a város gépgyárának hajóépítő részlege. eleinte folyóra építhető bejáró hidakat, pontonokat, mentőcsónakokat készített. tavaly már személyszállító kishajók építésével is megbízták. a múlt évben épített két 130 személyes dunai vízibusz, a jancsi és juliska pest és buda között szállítja a főváros lakosait. hétfőn újabb dunai vízibusz, a pirotska járatási próbát kezdték meg, ugyancsak a budapesti kishajózási vállalat részére. egy-egy vízibusz értéke másfélmillió forint. tavaly még tíz-tizenkét vállalat működött közre a hajóépítésnél. a szakmai ismeretek bővülése, a nagyobb gyakorlat és az üzem berendezéseinek fejlesztése eredményeként a harmadik hajóhoz már jóval kevesebb külső üzem segítségét vették igénybe. pontos, szép munkájukkal ebben az esztendőben újabb, értékes feladattal bízták meg az üzem dolgozóit. uszó strandházat készítenek szeged részére, amelyet a tiszta kedvelői a jövő nyár elején birtokukba vehetnek. /mti/

16.00

- 34 -

bb 34. /dobi istván ebédet adott... 1. folyt./- szb.

a rendkívül szívélyes, baráti hangulatú ebéden dobi istván pohárköszöntőt mondott:

- a magyar népköztársaság elnöki tanácsa nevében őszinte tisztelettel és barátsággal köszöntöm radhakrishnan urat, az indiai köztársaság alelnökét - mondotta. - országainkat a barátság tartós szálai fűzik össze. ez a barátság a béke szolgálatán alapszik. jól ismerjük az indiai köztársaság kormányának és népének erőfeszítéseit, amelyekkel a tartós béke biztosítására, a vitás nemzetközi kérdéseknek tárgyalások útján való megoldására, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének megvalósítására törekszik. országaink gyümölcsöző kapcsolatait mutatják indiai és magyar államférfiak kölcsönös baráti látogatásai is. népünk a közelmúltban nagy érdeklődéssel kísérte apró antainak és münnich fereneknek indiaiban tett látogatását, megnyilatkozásaikból is örömmel értesültünk az indiai nép eredményeiről, s azokról a lehetőségekről, amelyekkel tovább erősíthetjük népeink barátságát. ismerjük és igen nagyra értékeljük azt a munkát is, amelyet alelnök ur a tudományos élet területén, az indiai nép felvirágoztatása, a népek békés egymás mellett élése és barátsága érdekében kifejt, - mondotta dobi istván, majd az indiai népre, az indiai köztársaság elnökének, radhakrishnan alelnöknek és nehru miniszterelnöknek egészségére, a világ népeinek békéjére emelte poharát.

az ebéden pohárköszöntőt mondott dr. s. radhakrishnan is.

köszönetet mondott a meleg szavakért, amelyekkel dobi istván munkásságát, az indiai népet és vezetőit illette, majd így folytatta: magyarország és india kapcsolatai az utóbbi időben szélesedtek. kapcsolataink erősödése összefügg nagy terveinkkel, amelyeknek megvalósítását a magyar népköztársaság is segíti. együttműködésünk fejlődését mutatják, s problémáink jobb megértéséhez kölcsönösen járulnak hozzá azok a látogatások, amelyeket a két ország államférfiai az utóbbi időben tettek magyarországon, illetve indiában. a közelmúltban két vezető magyar államférfi járt nálunk, legutóbb pedig a mi pénzügyminiszterünk látogatott magyarországra. e hivatalos látogatások előtt is többen jöttek tőlünk magyarországra, mert mindig nagy becsben tartották magyarország szellemi értékeit, köztük a magyar zene- és tánc művészetét, mielőtt még független országgá váltunk, mostani miniszterelnökünk is járt magyarországon. még nehebben magyarországon járt nagy költőnk, rabindranath tagore, aki itt nyerte vissza egészségét, s ennek emlékére fát ültetett a balaton partján. /folyt.köv./

16.34

- 35 -

bb 40. felépült a kab-hegyi televíziós torony - egyméteres kilengés,
1215 lépcsőfok, 40 perc „menetidő”, a csigalépcsőn

vid gk vm szf

1961. október 16.

a bakony szívében, a 600 méter magas kab-hegyen felépült az ország egyik legkorszerűbb televíziós közvetítő állomásának tornya. az építmény legmagasabb pontjára felszerelték az adóantennát, amelynek csúcsa - a hegygel együtt - nyolcszáz méter magasra nyúlik fel.

a kab-hegyi televíziós torony valóságos építészeti remekmű. csak az alapozásnál használtak tudományos téglá-és betonanyagot, a felépítmény teljes egészében vas-és fémszerkezetű. az építők szinte méterről-méterre emelkedve, maguk alatt rakták össze a torony falának súlyos vashengereit, ezeket két irányból, a torony belsőjéből és a külső peremre erősített szerelőkosárból illesztették össze. az építmény aránylag kis területen nyugszik. a beépített „bolygós”, szerkezet felveszi a torony „játékát”, kilengését így a vasfalak még erős viharban sem rökkanak meg, s a torony csúcsának akár egyméteres kilengése sem okoz zavart. az antennához csigalépcső vezet, ezerkétszázötvenöt lépcső megmászá után lehet feljutni a torony legmagasabb pontjára.

a kab-hegyi tv-közvetítő állomás műszerezését megkezdték. a műszaki berendezés átadása után a relé száz kilométeres sugarú területre, felerősítve adja a budapesti stúdió műsorát. kedvező földrajzi adottságánál fogva egyúttal mikrohullámú összeköttetést teremt a főváros és az eurovizio nyugati adói és erősítői között. /mti/

bb 41. újabb 130 személyes dunai vízibusz kipróbálását kezdték meg a mohácsi hajóépítők

vid hné vm szf

1961. október 16.

a mohácsi dunaparton két évvel ezelőtt kezdte meg munkáját a város gépgyárának hajóépítő részlege. eleinte folyóra építhető bejáró hidakat, pontonokat, mentőcsónakokat készített. tavaly már személyszállító kishajók építésével is megbízták. a múlt évben épített két 130 személyes dunai vízibusz, a jancsi és juliska pest és buda között szállítja a főváros lakosait. hétfőn újabb dunai vízibusz, a pirocska járatási próbát kezdték meg, ugyancsak a budapesti kishajózási vállalat részére. egy-egy vízibusz értéke másfélmillió forint, tavaly még tíz-tizenkét vállalat működött közre a hajóépítésnél. a szakmai ismeretek bővülése, a nagyobb gyakorlat és az üzem berendezéseinek fejlesztése eredményeként a harmadik hajóhoz már jóval kevesebb külső üzem segítségét vették igénybe. pontos, szép munkájukkal ebben az esztendőben újabb, értékes feladattal bízták meg az üzem dolgozóit. uszó strandházat készítenek szeged részére, amelyet a tiszta kedvelői a jövő nyár elején birtokukba vehetnek. /mti/

16.00

- 34 -

bb 34. /dobi istván ebédet adott... 1. felyt./- szb.

a rendkívül szívélyes, baráti hangulatú ebéden dobi istván pohárköszöntőt mondott:

- a magyar népköztársaság elnöki tanácsa nevében őszinte tisztelettel és barátsággal köszöntöm radhakrishnan urat, az indiai köztársaság alelnökét - mondotta. - országainkat a barátság tartós szálai fűzik össze. ez a barátság a béke szolgálatán alapszik. jól ismerjük az indiai köztársaság kormányának és népének erőfeszítéseit, amelyekkel a tartós béke biztosítására, a vitás nemzetközi kérdéseknek tárgyalások útján való megoldására, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás melletti élésének megvalósítására törekszik. országaink gyümölcsöző kapcsolatait mutatják indiai és magyar államférfiak kölcsönös baráti látogatásai is. népünk a közelmúltban nagy érdeklődéssel kísérte apró antainak és münlich ferencknek indiaiban tett látogatását. megnyilatkozásaikból is örömmel értesültünk az indiai nép eredményeiről, s azokról a lehetőségekről, amelyekkel tovább erősíthetjük népeink barátságát. ismerjük és igen nagyra értékeljük azt a munkát is, amelyet alelnök ur a tudományos élet területén, az indiai nép felvirágoztatása, a népek békés egymás mellett élése és barátsága érdekében kifejt, - mondotta dobi istván, majd az indiai népre, az indiai köztársaság elnökének, radhakrishnan alelnöknek és nehru miniszterelnöknek egészségére, a világ népeinek békéjére emelte poharát.

az ebéden pohárköszöntőt mondott dr. s. radhakrishnan is.

köszönetet mondott a meleg szavakért, amelyekkel dobi istván munkásságát, az indiai népet és vezetőit illetve, majd így folytatta: magyarország és india kapcsolatai az utóbbi időben szélesedtek. kapcsolataink erősödése összefügg nagy terveinkkel, amelyeknek megvalósítását a magyar népköztársaság is segíti. együttműködésünk fejlődését mutatják, s problémáink jobb megértéséhez kölcsönösen járulnak hozzá azok a látogatások, amelyeket a két ország államférfiai az utóbbi időben tettek magyarországon, illetve indiában. a közelmúltban két vezető magyar államférfi járt nálunk, legutóbb pedig a mi pénzügyminiszterünk látogatott magyarországra. e hivatalos látogatások előtt is többen jöttek tőlünk magyarországra, mert mindig nagy becsben tartották magyarország szellemi értékeit, köztük a magyar zene- és tánc művészetét, mielőtt még független országgá váltunk, mostani miniszterelnökünk is járt magyarországon. meg nehebben magyarországon járt nagy költőnk, rabindranath tagore, aki itt nyerte vissza egészségét, s ennek emlékére fát ültetett a balaton partján. /folyt.köv./

16.34

- 35 -

bb 34. /dobi istván ebédet adott... 2. folyt./- szb

bár még csak rövid ideje vagyok magyarországon, maris látom, hogy sikeresen építik az új életet, gyorsan haladnak előre az iparosítás útján, s emellett nagy gonddal ápolják a múlt szellemi hagyatékát.

meggyőződésem, hogy a jövőben is fejlődni fog az indiai-magyar barátság, a barátság további erősítésében, a béke védelmében, mindenkor számíthatnak indiára és népre - mondotta dr. s. radhakrishnan, majd dobi istvánnak, valamint az elnöki tanács, a minisztertanács tagjainak egészségére, a magyar nép további felvirágzására ültette poharát. /mti/

--

bb 42. a szovjet televízió

ke szb bs

1961. október 16.

október 17-én magyar idő szerint 7 óra 55 perccel kezdettel közvetíti az szkp 22. kongresszusának ünnepélyes megnyitóját, a magyar televízió megkísérli a közvetítés átvételét. /mti/

--

bb 44. magyar küldöttség utazott weimarba a liszt ferenc ünnepekre

t fe/tm szb fm

1961. október 16.

szabó ferenc zeneszerzőnek, a zeneművészeti főiskola főigazgatójának vezetésével héttagú küldöttség utazott weimarba az ottani liszt ferenc ünnepekre.

a küldöttség négy tagja: dene józsef /ének/, bode eszter /hegedű/, mező lászló /gordonka/ és szabó oskár /zongora/, a zeneművészeti főiskola hallgatói hangversenyt adnak weimarban. /mti/

--

16.40

- 36 -

bb 43. írók, színházi szakemberek, kritikusok az új magyar drámáról - konferencia a magyar tudományos akadémián

t v di/tr szb fm

1961. október 16.

hétfőn a tudományos akadémia felolvasó termében írók, színház-igazgatók, kritikusok, művészek, színházi szakemberek tanácskoztak az elmúlt színházi évad magyar drámáiról, az új magyar dráma további fejlődéséről, a magyar írók szövetsége, az irodalomtörténeti intézet és a művészeti szakszervezetek szövetségének színház-művészeti szakosztálya rendezésében tartott konferencián megjelent aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, szecsőfi lászló, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának helyettes vezetője, dr. köpeczi béla, a kiadói főigazgatóság vezetője és meruk vilmos, a művelődésügyi minisztérium színházi- és zenei főigazgatóságának vezetője.

a tanácskozást dobozy imre, a magyar írók szövetségének elnöke nyitotta meg, s a rövid bevezető után vitára bocsátotta az elmúlt évad magyar drámáiról összeállított referátumot.

az elmúlt évadban 42 magyar szerző művét mutatták be budapesten - állapította meg többek között a tanulmány - a prózai művekből 12 bemutatót tartottak budapesten, hetet a vidéki színházakban. a 19 új magyar színmű mennyiségileg is csúcsteljesítmény: a felszabadulás óta egyetlen évadban sem került ennyi magyar szerző alkotása a színpadra. a referátum a továbbiakban megállapította, hogy három-négy olyan színpadi alkotás is született, amely művészeti teljesítményében és jelentőségében túlélt - és túléli - a bemutatás évadját és a magyar drámairodalom jelentős, maradandó alkotásának ígérkezik.

az elmúlt évad színházi termése tematikában is változatos volt, színpadjainkon helyet kaptak a mai életünk legidőszerűbb kérdései. a referátum a továbbiakban részletesen elemezte az elmúlt évadban műsorra tűzött darabokat, köztük németh lászló: a két bolyai, vérszi endre: árnyéknál át nem lépheted, darvas józsef: hajnali tűz, mesterházi lajos: tizenegyedik parancsolat, sarkadi imre: elvesztett paradicsom és kállai istván: az igazság házhoz jön című alkotásait.

a beszámoló foglalkozott a drámai forma jelentkezőjével az új magyar művekben, megállapította, hogy drámáinkban a formabontás a kelletténél gyakrabban jelentkezik, a járható út: az írók ne elsősorban formabontással kísérletezzenek, hanem a téma, a konfliktus „kényszerítsen” a szerzőre az új formai megoldást. /folyt.köv./

16.47

- 37 -

16.47

bb 43. /írók, színházi szakemberek... folyt./- szb

a beszámoló hangsúlyozta, hogy az a mennyiségi és minőségi fejlődés, amely az elmúlt évad magyar drámájában megfigyelhető, minden bizonnyal záloga az általános minőségi ugrásnak, a tovább vezető út; ez eddiginél bátrabb tematikai és formai kísérletezés. ehhez feltétlenül szükséges a pozitív erők eddiginél árnyaltabb és gazdagabb bemutatása, nagy horderejű, történelmi méretű események, konfliktusok megjelenítése, a jelenségek és mögöttük a nagy mozgató erő sokszínű, mély ábrázolása.

a vitában - amelyben felszólalt többek között hubay miklós, osváth béla, darvas józsef, pártos géza, ascher oszkár, díószegi andrás és szabócsi miklós - sokoldalú véleménycsere bontakozott ki, amelyben megerősítették a referátum leglényegesebb megállapításait. szó esett az írói bátorságról, a színházak és az írók viszonyáról, közös munkájáról, a dramaturgia feladatairól, többben hangsúlyozták a hiteles konfliktusok és az igaz, őszinte megoldások fontosságát, beszéltek arról, hogy a színházlátogatók, az új közönség érdeklődéssel várja az új magyar darabokat, olyan műveket, amelyek a mához, a máról szólnak, népünk jelenét, életét tükrözik, s választ adnak a kor legfontosabb kérdéseire.

a tanácskozás végén dobózy imre, az írószövetség főtítkára, majd hont ferenc, a színháztudományi intézet igazgatója mondott zárszót. /mti/

-.-

bb 47. a spanyol szabadságharc nemzetközi önkénteseinek baráti találkozója a magyar sajtó képviselőivel

t vt/gg szb fm

1961. október 16.

a spanyolországi nemzetközi brigádok megalakulásának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi eseményekre több külföldi alamból érkeztek hazánkba küldöttségek, a spanyol szabadságharc egykori résztvevői, a legendáshírű nemzetközi brigádok volt tagjai. a magyar partizán szövetség és a magyar ujságírók országos szövetsége hétfőn baráti beszélgetésre hívta meg a vendégeket az újságíró szövetség székházába, az összejövetelen jelen volt gabon istván, a partizán szövetség főtítkára is.

/folyt.köv./

16.59

- 38 -

bb 45.. eredményesen küzdenek az időjárás okozta nehézségekkel a gépállomások dolgozói és a szövetkezeti gazdák - 60.000 hold búzavetés békés megyében

vid ö kz/ka-lm li

1961. október 16.

a szárazság okozta rendkívüli nehézségek ellenére szövetkezeti gazdaságaink az elmúlt héten ismét jelentősen előbbre jutottak az őszi időszéri munkákban, békés megyében, a családtagok széleskörű bevonásával már több mint 100.000 holdról letörték a kukoricát, s ugyanakkor, mintegy 80.000 holdról, a szarát is betakarították, a traktorok éjjel-nappal dolgoznak, a gépállomási dolgozók aldatos munkáját dicsérik, hogy ebben a megyében már több mint 140.000 holdat készítettek elő vetésre, a szövetkezeti gazdák nem is késlekednek ezzel a határozhatatlan munkával; az elmúlt héten kereken 26.000 holdon tették földbe az őszi gabonák magját, s így ebben a megyében már a búzával bevetett terület nagysága is meghaladja a 60.000 holdat

győr-sopron megye közös gazdaságai a tervezett terület 60 százalékán végeztek a búzavetéssel, legjobban halad ez a munka a sápróni járásban, ahol a tervezett terület 82 százalékán tették a földbe a búzát, a járás hét termelőszövetkezetében már végeztek is a búza vetésével, a győri járásban viszont több közös gazdaság tagjai még mindig az esőre várnak, itt mindössze 50 százalékát végezték el az őszi vetéseknek, noha a traktorok az eddig bevetett területnél csaknem 50.000 holddal többet készítettek elő vetésre

zárlában az őszi árpá 90 százaléka már a fölben van, s az egész megyében általánosan vetik a búzát, a fontos munkához még a lövénnyelvető gépeket is felhasználják, több vas megyei községben már befejezték az őszi vetését, őszi takarmánykeverékből és őszi árpából egyébként a megye szinte valamennyi közös gazdasága többet vetett a tervezettnél,

szolnok megyében a családtagok széleskörű bevonásával és jól szervezett komplex gépi munkával gyorsítják a betakarítást, ma még nem volt példa, hogy október közepére ebben a megyében 137.000 holdnyi kukoricaterület 80 százalékáról betakarították volna a termést, a rizs aratása megyeszerte befejezéshez közeledik, a turkevei szövetkezeti gazdaságok már végeztek is ezzel a munkával, vége felé jár a rizs oséplése is, mindössze 3.000-3.500 hold termés vár kipergetésre.

heves megyében a burgonyának 99, a kukoricának pedig 85 százalékán már biztos fedél alatt van, a kukoricatörést mindenütt azonnal követi a száravágás, a megye hatvani járásában néhány nap múlva már nem lesz törletlen kukorica, az őszi búzát eddig a tervezett terület 40 százalékán tették a földbe, de ezekben a napokban észrevehetően gyorsul ennek a munkának

útome is. az elmúlt héten például kereken 10.000 hold búzát vetettek

u./
/folyt.köv.
17.14

- 39 -

116

bb 45. / eredményesen... folyt./-lm

a duna-tisza közén a gépállomások dolgozói szinte éjjel-nappal a földeken dolgoznak, a rendkívül nehéz körülmények között elismerést érdemlő, áldozatos munkával készítik elő a talajokat a vetésre, a szövetkezeti gazdaságok azonban nem mindenütt és nem eléggé használják ki a lehetőséget: a tervezett 276.000 holdból eddig csak 74.000 holdon vetettek el. /mti/

--

bb 46. új lakótelep építését kezdték meg nyiregyháza

vid gk-lm szf

1961. október 16.

hétfőn új lakótelep építését kezdték meg nyiregyháza. a 84 lakásból álló l-alaku telep három 18 lakásos és öt 6 lakásos tömbből alakul ki. építésére mintegy tizenkétmillió forintot költenek. az első lakótömb építését a jövő év augusztusában, az utolsót két hónappal később, október közepén fejezik be. később három üzlethelyiséget is létesítenek a városnak ezen a részén. /mti/

--

bb 48. több ezer ruházati, vasműszaki, játék- és kozmetikai cikk árát mérsékeltek

i ta/hné-lm vg

1961. október 16.

hétfőtől kezdve a belkereskedelmi miniszter és a szövetségi elnökök együttes utasítása alapján több ezer árut leértékeltek. a leértékelés előszörban a ruházati cikkeket, a vasműszaki cikkeket a játékokat és a kozmetikai szereket érinti, ezeken az árucikkekre a fogyasztói árát általában 30-50 százalékkal mérsékeltek. /mti/-

--
- 40 -

bb 51. véradónap várapletán

hné-lm li

1961. október 16.

szombaton és vasárnap a várapletai bányászvárosban véradónapot rendeztek. a szombathelyi vérellátó központ munkatársai szállták ki a vérvételt, a bányászok áldozatkészségéből a véradó mozgalom eddigi egyik legnagyobb eredménye született meg: ezernegyvenen jelentkeztek díjtalan véradásra és összesen 300 liter vér gyűlt össze gyógyításra, életmentésre. /mti/

17.25

--
- 40 -

bb 47. /a spanyol szabadságharc... 1. folyt./- szb

a vendégeket szakasits árpád, a magyar újságírók országos szövetségének elnöke üdvözölte. forró szeretettel köszöntötte a spanyol szabadságharc hőseit, akiket 25 esztendővel ezelőtt a proletarinternacionalizmus nagyszerű eszméje vitt a spanyol földre. - az a tény, hogy most itt újra együtt vannak, bizonyítja, hogy a szolidaritás nem szűnt meg, az a szellem, amely önöket összehozta spanyol földön, tovább él a szívekben. nem hiába szenvedték el a sok gyötrelmet, az a szolidaritás, amely akkor összekovácsolta a nemzetközi brigádokat, azóta is eleven erő, a szovjetunió, a szocialista tábor ereje szétsugárzik az egész földkerekségen, s amit a nemzetközi brigádok hősei annakidején megkezdtek, azt most milliók és milliók folytatják az egész emberiség érdekében, spanyolországért csak úgy, mint algériaért, a fekete afrikaért, latin-amerikáért és az ázsiai országok ma még rabságban sínylődő népeiért, - mondta.

az újságírók ezután kérdéseket intéztek a vendégekhez.

jan krejosi, a csehszlovák küldöttség tagja, volt századparancsnok elmondotta, hogy ő a magyar zászlóalj soraiban harcolt. beszélt a magyar harcosok példamutató helytállásáról, majd heinz wiesland, a német delegáció tagja, a német szocialista egységpárt központi bizottság osztályvezetője a következőket mondotta: - szoros baráti kapcsolat alakult ki a nemzetközi brigádok tagjai között. valamennyien tudtuk, hogy nemcsak a spanyol nép szabadságáért, hanem a német fasizmus, s általában a fasizmus ellen harcolunk, a békéért, - mondotta többek között, majd így folytatta: - amikor az elmúlt napokban hazánk, a német demokratikus köztársaság, megalakulásának 12. évfordulóját ünnepelte, a magyar kormány nyilatkozatot adott ki, hogy mindkét német kormányral, de ha a német szövetségi köztársaság erre nem hajlandó, akkor egyedül a demokratikus németországgal, megkötjük a békeszerződést. ezért az állásfoglalásért köszönetet mondunk a pártnak, a kormánynak, az egész magyar népnek.

jose santoval, a spanyol kommunista párt központi bizottságának tagja, volt politikai biztos, aki a második világháború idején a magyar partizánok oldalán is harcolt hazánk felszabadításáért - a következőket mondotta: - a spanyol nép sohasem felejtje el azt a segítséget, amelyre a nemzetközi brigádok, a világ többi népeinek hősei adták nehéz harcában, huszonöt esztendővel a spanyol polgárháború kirobbanása után a nemzetközi reakció ismét veszélyezteti a világ békéjét. az a nemzetközi szolidaritás azonban, amely akkor spanyolország iránt megmutatkozott, azóta óriássá nőtt, s ma már képes arra, hogy megállítsa a veszélyt. /folyt.köv./

17.30

--
- 41 -

Handwritten signature

bb 47. /a spanyol szabadságharc... 2. folyt /- szb

száraz józsef, a csehszlovák küldöttség vezetője, a fasiszta-ellenes harcosok szövetsége szlovák bizottsága elnökségének tagja szökött ezt követően a találkozó résztvevőjéhez, majd juan modesto, a spanyol köztársasági hadsereg egykori tábornoka, a spanyol kommunista párt központi bizottságának tagja méltatta annak a nagy-szerű nemzetközi szolidaritásnak jelentőségét, amely szabadságharc-idején világszerte megnyilvánult a spanyol nép iránt, elismeréssel emlékezett meg azokról a hős magyar asszonyokról, akik a férfiakhoz hasonlóan ugyancsak fegyvert ragadtak a spanyol köztársaság védelmében. hangoztatta, hogy a spanyol nép iránt világszerte megnyilvánult szolidaritás hajtóereje mindenütt a kommunisták pártja volt, s az akkor kialakult példás összefogás erejét megsokszorozta a nemzetközi brigádok volt tagjainak mostani magyarországi találkozója.

a baráti összejövetel szakasits árpád zárószavaival ért véget.
/mti/

bb 52. magyar pártmunkás küldöttség utazott csehszlovákiába
szb li 1961. október 16.

a csehszlovák kommunista párt pártfőiskolai rendszerének tanulmányozására négytagú pártmunkás delegáció utazott csehszlovákiába, a pártmunkás küldöttséget szerényi sándor elvtárs, a központi bizottság tagja, az mszmp központi bizottsága pártfőiskolájának igazgatója vezeti.

a küldöttség bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent sándor józsef elvtárs, a központi bizottság tagja, a központi bizottság párt- és tömegszervezetek osztályának vezetője, és a központi bizottság más munkatársai. /mti/

17.40

- 42 -

bb 50. nyugat-európából gyenge esőfrontok indultak keletnek, a hét közepére kisebb esőket várhatunk - az éghajlati zónák eltolódása okozza a rendkívül hosszú aszályt

i cs/hné-lm ká

1961. október 16.

a nappali verőfényes, meleg idő még gyakran 20 fok fölé emeli a hőmérő higanyszálát, de hajnalonként már a talaj szintjén egy-két fokos fagyokat mérnek. az ősze nyuló rendkívüli szárazságról és az időjárás várható alakulásáról dr. berkes zoltán, a meteorológiai intézet távprognozisosztályának vezetője adott tájékoztatást. elmondotta, hogy még ez a hét sem hozza meg a régóta várt időjárási fordulatot. lényegében június közepétől-egyfolytában tart a szárazság, s nemcsak nálunk, hanem egész közép-európában és kelet-európa nagy részén. a szokatlan hosszúra nyúlt szárazság közvetlen oka az éghajlati zónák eltolódása, a légköri eltorzulása. megállapították például, hogy a földközi-tenger vidékére jellemző magasnyomású időjárási zóna a 40-50 szélességi fokról az 50-60 szélességi fokra tolódott, ugyanakkor a közép-európában szokásos mérsékelt, ciklonos jellegű zóna skandinávia, finnorszáig nyomult föl, sőt az erősebb ciklonok a sarkvidékre is áttértek. a zónahatárok még ennél is nagyobb arányu eltolódását legutóbb 1947-ben tapasztalták, amikor májustól-novemberig tartott a szárazság. a mostanihoz hasonló volt az 1959-es ősz is. a rendellenességek alapvető oka a még mindig erős napfolt-tevékenység.

a várható időjárásról szólva berkes zoltán közölte, hogy anglia és franciaország térségeiből gyenge esőfrontokat jelentettek legutóbb, amelyek lassan kelet felé húzódnak. valószínűnek látszik, hogy a hét közepére eljutnak a kárpát-medence fölé, s így erősebb felhősődésre, szórványos, kisebb esőkre mi is számíthatunk. a kiadós őszi esőket azonban csak az október utolsó hetétől, vagy a november elejétől várhatjuk, amikor -remélhetőleg a légköri eltorzulás ismét a normális mederbe tér. a következő napokban előreláthatólag megszűnnek az éjszakai talajmenti fagyok, a nappali meleg néhány fokkal mérséklődik, a hét közepétől élénkítő nyugati-északnyugati szélre lehet számítani. /mti/

18.19

- 43 -

bb 49. a vezér utcában építik fel budapest második kohóhabsalak-
blokkos lakótelepét

i sb/hné szb vg

1961. október 16.

Budapest legnagyobb lakásépítő vállalatai közül az idén a 42-es építőipari vállalat munkásai dolgoztak a legegyszerűsebben, így már 882 új lakásban fejezték be a munkát, átlagosan 2-3 héttel a határidő előtt. A jövő évi feladatokra még jobban felkészülnek és ezért máris megkezdtek több száz új lakás építését a 10. és a 13. kerületben, s a széchényi-rakparton.

A vállalat dolgozói hétfőn újabb jelentős építési területet vettek át a 14. kerületben, a vezér utcában, ezen a többholdas telken lesz budapest második lakótelepe, amelyen a korszerű kohóhabsalak-nagyblokkból szerelik össze a házakat. Budapesten eddig csak az üllői úti új városrészben épültek lakások nagy kohóhabsalak falelemekből. A vezér utcában most 217 szövetkezeti lakás építését kezdik meg az újfajta építőanyagból, az összkomfortos otthonok jelentős részét beépített konyhabutonnal is berendezik, a lakók bevásárlásainak megkönnyítésére üzletházat építenek és új iskolát is kap a lakótelep. hamarosan megkezdik a felvonulási épületek felállítását, a lakóházak alapozását és a jövő év elején adják át az első új otthonokat. /mti/

bb 53. elhunyt kertész istvánné

ke szb li

1961. október 16.

Kertész Istvánné, a magyar szocialista munkáspárt budapesti pártbizottsága pártiskolájának munkatársa, a párt régi harcos október 16-án hosszú szenvedés után elhunyt. A budapesti pártbizottság pártiskolája az elhunytat saját halottjának tekinti. Temetéséről később történik intézkedés. /mti/

bb 54. időjárásjelentés

tm szb

1961. október 16.

A meteorológiai intézet jelenti október 16-án, hétfőn 18 órakor:

nem változik az idő

várható időjárás kedd estig: kisebb felhőátvonulások eső nélkül, az ország északi felében mérsékelt nyugati szél, délen csendes idő, várható legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 15-18 fok között.

távolabbi kilátások: a hét közepén északnyugati szél, a nappali felmelegedés gyengül, a talajmenti fagyok megszűnnek. /mti/

18.39

- 44 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 28. számú hír /dobi istván fogadta dr. s. radhakrishnant/ első bekezdése második sora helyesen:

... hétfőn délelőtt látogatást tett dobi istvánnál, a népköztársaság....

bb 55. az indiai alelnök látogatása az akadémián

t bc-hi/sze szb li

1961. október 16.

Dr. S. Radhakrishnan, az indiai köztársaság alelnöke hétfőn délután látogatást tett az akadémián, ahol magyar tudósokkal találkozott. Részt vett a találkozón dr. Ruzsnyák István, az akadémia elnöke, Ligeti Lajos és Jánossy Lajos, az akadémia alelnökei, Szabó Imre fűtőkárhelyettes, valamint az akadémia elnökségének több tagja, tudományos életünk más ismert képviselői.

A magyar tudományos akadémia nevében dr. Ruzsnyák István üdvözölte az indiai köztársaság alelnökét, majd hozzáfűzte: nagyon örülnek látogatásának, mert benne nemcsak a nagy államférfit, hanem hazájának egyik nagy tudósát is tisztelik. A magyar tudósok ismerik azokat a kiváló eredményeket is, amelyekkel India a világ tudományát gazdagítja.

Dr. S. Radhakrishnan válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar tudományos élet kiváló képviselőivel találkozhat, akikével azonos a hivatása: az igazság keresése, a tudományos kutatás. E nemes célok szolgálatában csaknem öt évtizedet töltött el, s mindig otthonosan érzi magát tudósok társaságában - mondotta.

Dr. S. Radhakrishnan ezután hosszabb szívélyes eszmecsere-t folytatott a találkozón résztvevő magyar tudósokkal, majd beírta nevét a magyar tudományos akadémia vendégkönyvébe. A találkozó emlékéül dr. Ruzsnyák István elnök a magyar tudományos akadémia történetét ismertető könyvvel ajándékozta meg a kedves vendéget. /mti/

20.19

- 45 -

La

bb 56. fogadás az indiai nagykövetségen

t bc hné szb li

1961. október 16.

dr. s. radhakrishnan, az indiai köztársaság alelnöke tiszteletére subimal dutt, az indiai köztársaság budapesti nagykövete hétfőn este fogadást adott az indiai nagykövetségen.

részt vett a fogadáson dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, nagy daniel, az elnöki tanács elnökhelyettese, apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, dr. münnich ferenc államminiszter, kiss károly, az elnöki tanács titkára, péter jános külügyminiszter, dr. nezával ferenc igazságügyminiszter, ilku pál művelődésügyi miniszter, dr. szénási géza, a magyar népköztársaság legfőbb ügyésze, veres józsef, budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, dr. pusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke, bogdár józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke, a politikai, a gazdasági és a kulturális élet számos más vezető személyisége.

megjelent a fogadáson a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja. /mti/

--

bb 57. dr. s. radhakrishnan az ifjúsági művészegyüttes bemutatóján

t bc/tm szb li

1961. október 16.

dr. s. radhakrishnan, az indiai köztársaság alelnökének tiszteletére a magyar ifjúsági művészegyüttes hétfőn este bemutatót tartott az állami népi együttes székházában, a mintegy egyórás műsorban az együttes ének, zene és táncokara több számot mutatott be itthon és külföldön egyaránt nagy sikerrel előadott műsoraiból. az indiai köztársaság alelnöke a bemutató végén virágkosárral jutalmazta az együttes művészi teljesítményét. /mti/

--

20.59 23'05 R

- 46 -

La

bb 58. szovjet cirkuszművészek a magyar-szovjet barátság házában

t vt hné szb li

1961. október 16.

a szovjet állami cirkusz hazánkban nagy sikerrel vendégszereplő társulatának művészei hétfőn baráti összejövetelen találkoztak a magyar-szovjet barátság házában az mszbt több aktivistájával. részt vett a találkozón a szovjetunió budapesti nagykövetségének képviselője is. /mti/

--

22'55 R

v é g e

La

- 47 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel f ö l d i h i r e k

1961. október 17.

bb 1. 22. pártkongresszus néven brigád alakult a dunai vasműben
vid hné-Lm szf 1961. október 17.

a dunai vasműben kecskeméti László huszonnégytagú
hengeralakosító lakatos-brigádja hosszabb idő óta a meleghengermű
egyik legjobb kollektívája. nemrégiben kiérdemelte a szocialista
brigád címet. a szovjetunió kommunista pártja 22. kongresszusa
alkalmából összeültek a brigád tagjai és elhatározták, hogy az
szkp új programtervezetét megtárgyaló történelmi jelentőségű
kongresszus tiszteletére brigádjuk a 22. pártkongresszus nevet
veszi fel. felajánlásuk tetteik: vállalták, hogy az eddigi 64
óra helyett a jövőben 48 óra alatt összeszerelik a hengereket.
versenyfelhívással fordultak a dunai vasmű valamennyi brigádjához:
úgy dolgozzanak, hogy a kohászati üzem az éves tervet teljes
egészében és részleteiben december 25-ig befejezze. /mti/

-.-

bb 2. két hangverseny-sorozat a felsőoktatási intézmények
hallgatóinak - ismerkedés a zeneirodalom remekeivel a szellemi
vetélkedőkön

i s/sze-Lm fm

1961. október 17.

az előző évekhez hasonlóan az új hangversenyidényben is
számos koncertet rendez az országos filharmónia az ifjúság számára.
ebben az évben két bérletet bocsátanak ki az egyetemisták és
főiskolások részére. az egyik hangversenysorozatot a Liszt-Bartók
jubileumi év tiszteletére rendezik. ennek előadásain Liszt és Bartók
művek hangzanak el. a másik bérlet műsorát Bach, Beethoven és a
20. század nagy zeneművészeinek kiemelkedő alkotásaiból állították
össze. mindkét hangversenysorozatot az országos filharmónia az
egyetemi szipaddal közösen rendezti.

a hangversenyek előtti bevezető előadások és a
zeneszerzők összegyűjtött szövegek megismertetik az ifjú hangverseny-
látogatókat a zenetörténelem kiemelkedő alkotásaival és munkásságukkal.

a koncerteken többször rendeznek majd vetélkedőket,
ahol az ifjú zenebarátok összemérhetik tudásukat. ezekkel a szellemi
versenyekkel a zeneirodalom remekeinek megismerésére serkentik a
hallgatókat. a szellemi ötfusa és a zenei fejtörők nyerteseit többek
közt rádióval, hanglemezekkel, hangversenyjegyekkel és könyvekkel
jutalmazzák. /mti/

6. R

Lai